AUTORS: Ēriks Leitis Dr.geogr., Mg.hist.

Paredzētās vēja elektrostacijas parka "Ventspils 2" darbības ietekmes uz tūrisma un rekreācijas resursiem novērtējums saistībā ar ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru infrastruktūras izbūvei Ventspils novada Ziru un Zlēku pagastā, Kuldīgas novada Ēdoles un Padures pagastā

Saturs

Ievads 2

REKREĀCIJAS UN TŪRISMA OBJEKTU (NAKTSMĪTNES, ĒDINĀŠANA, ATPŪTAS PASĀKUMI) RADIĀLAIS ATTĀLUMS (km) NO VES V2 TURBĪNĀM 7

Attālums no turbīnām 1 – 5 km 7

Attālums no turbīnām 5 -10 km 12

Attālums no turbīnām 10 - 15 km 16

Attālums no turbīnām 15 - 20 km 21

Rekreācijas un tūrisma resursu – kultūras mantojuma piesaiste vas "Latvijas Valsts ceļi" izstrādātās autoceļu kartes kategorijām, virzieniem un numerācijai 21

Kuldīgas vecpilsēta UNESCO mantojuma vieta 24

Politikas plānošanas dokumenti rekreācijas un tūrisma attīstībai Kuldīgas un Ventspils novados 27

Kopsavilkums 29

Kumulatīvā ietekme 29

Avotu un literatūras saraksts 30

Ievads

Īpaša uzmanība šajā pētījumā pievērsta tām rekreācijas un tūrisma uzņēmējdarbībā izmantotām vērtībām - kultūras mantojumam, īpaši aizsargājamām dabas teritorijām *(Natura 2000)* un citiem kultūras, dabas, rekreācijas un tūrisma resursiem (turpmāk tekstā – tūrisma teritorija), kuru vērtības samazinātos vēja elektrostacijas parka "Ventspils 2" (turpmāk tekstā VES V2) darbības rezultātā atrodoties tiešā VES V2 tuvumā, vidējā attālumā vai VES V2 20 km rādiusā esošajā izpētes teritorijā (1. att.).

Saistībā ar VES V2 ietekmi uz rekreācijas un tūrisma un darbību ir vērā ņemami UNESCO Pasaules mantojuma centra raksturotie vēja enerģijas iekārtas vizuālie lielumi projekta mērogs, iekārtu atrašanās vieta; vēja turbīnu un citu iekārtu forma; augstums (rumbas un lāpstiņas); rotora diametrs; krāsa, ieskaitot vēja turbīnu iespējamo krāsu kontrastu ar apkārtējo sauszemes ainavu; vēja turbīnu un citu iekārtu tekstūra/materiāls, atspīdums, apgaismojums, kustība; vēja turbīnu skaits un sadalījums teritorijā; vizuālās līnijas un objektu asis (ceļi, kuriem seko acs, uztverot šķēršļus un pārrāvumus ainavā) (Guidance for Wind Energy Projects in a World Heritage Contex, 2025) attiecībā uz reljefu, attālumus no tūrisma un rekreācijas objektiem, sezonalitāti, t.sk. sniegotās ziemas fonu un meteoroloģiskos apstākļus, diennakts dabiskā apgaismojuma intensitāti, VES V2 infrastruktūras ceļu tīklu. Vislielāko ietekmi uz rekreāciju un tūrismu var radīt 260 m un 300 m augstie tehnogēnie VES V2 balsti, ko pastiprinās turbīnu izraisītais rotācijas efekts izraisot vizuālo un daudzos gadījumos arī sociāla un estētiska rakstura ietekmi iepriekš ilglaicīgi pazīstamās integrētās ainavas uztverē. Ņemot vērā, ka VES V2 galvenokārt atrodas līdzenumā, tad ietekmes pakāpi var palielināt vai samazināt reljefs, teritorijas apmežojums un ainavu koridori.

Latvijā kā to definē Latvijas Republikas Tūrisma likums, eksistē dažādi rekreācijas un tūrisma veidi: aktīvais, dabas, kultūras, rekreatīvais, sporta, vietējais, lauku, eko, veselības tūrisms (Tūrisma likums), kā arī radoši attīstītas citas realizētās tūrisma un atpūtas jomas. Daudzi no augšminētajiem veidiem darbojas VES V2 izpētes teritorijā un satur sevī attīstības potenciālu nākotnē.

VES V2 turbīnu ietekme uz nekustāmo kultūrvēsturisko mantojumu ir vairāk statiska, jo nemainīgs ir redzesleņķis, ieejošie un izejošie skatu virzieni attiecībā pret VES stacionētām turbīnām. Šajā ietekmes kontekstā īpaši jūtīgas ir Kuldīgas vecpilsēta un Suitu kultūrtelpa kā UNESCO Pasaules mantojuma un nemateriālā mantojuma vērtības, kā arī sakrālās un profānās arhitektūras pieminekļu vertikāles, arheoloģijas pieminekļu – pilskalnu un citu senvietu raksturīgie reljefi. Turpretī VES V2 ietekme uz tūrisma produktu un piedāvājumu jāvērtē saistībā ar pārvietošanos vidē autotransporta, velotūrisma, ūdenstūrisma, izjāžu un pārgājienu, maršrutos attiecībā pret VES infrastruktūru. Te, ceļojot piekrastē, upju ielejās, ezeru krastos, mežu ielokos, pacēlumos, būtiski ir ņemt vērā maršrutos esošās ainavas kā pievienoto estētisko un kontemplatīvo vērtību. Tāpat svarīgi no skatu perspektīvas ir izveidoto un plānoto tūrisma maršrutu apmetņu vietu saderība vai konflikts ar VES V2 izvietojumu. Ja pārbraucienu un pārgājienu laikā ainavu un tūrisma pievilcības objektu vērošana un apmešanās dabā ir īslaicīga, tad lielāka ietekme ir attiecībā uz naktsmītņu, ēdināšanas un izklaides pakalpojumiem nekustāmajos īpašumos.

Jāpiezīmē, ka šobrīd daudzviet pasaulē diskusijas par un pret vēja elektrostacijām (turpmāk tekstā VES), t.sk. to ietekmi uz tūrisma industriju, ir polarizējušās atbalstošās kampaņās un pretdarbību izraisošās akcijās. Latvijas informatīvajā telpā sabiedrības vairākumam ir negatīva nostāja pret VES kopumā. Viens no galvenajiem argumentiem pret vēja parkiem ir tūrisma galamērķa vērtību, vizuālās pievilcības iespējamā degradācija. Mūsdienās sabiedrībā dominē milzīgs informācijas apjoms un dažādu veidu e-komunikācija. Dabas ainavas, skaņas un smaržas rada īpašu vērtību un pieprasījumu tūrismā. Daudzi izvēlas vietas, lai baudītu tik reti sastopamo neskarto dabas ainavu. VES V2 plānotās teritorijas tuvumā atrodas vairāki tūrisma resursi - lauku, mežu apvidi, ezermalas, upju ielejas, jūras piekraste, izteikta kultūras un dabas mantojuma klātesamība. Nozīmīgs faktors ir subjektīvās uztveres dažādība tūrisma un rekreācijas piedzīvojumu interpretācijā. Analizējot situāciju pasaulē, var konstatēt, ka daudzi tūristi uzskata VES turbīnu ietekmi kā ainavu degradējošu, citi, turpretī kā progresa un ilgtspējības simbolu. Dažkārt vēja parki ir kļuvuši par atrakciju. Tūristi ir ieinteresēti uzzināt vairāk par atjaunojamās enerģijas tehnoloģijām un nozīmi labklājībai. Lauku un dabas tūrisms lielā mērā ir atkarīgs no vides saglabāšanas. VES ierīkošana var radīt konfliktus starp atjaunīgo un atjaunojamo energoresursu veicinātājiem un dabas ainavu aizstāvjiem. VES negatīvā ietekme uz dabas tūrismu ir izolācijas un miera sajūtas izmaiņa, ko vēl vairāk pastiprina turbīnu radītais fons un optiskā mirgošana īpaši jūtīgajos savvaļas dzīvnieku novērošanas maršrutos. Parādās arī pretēja tendence palielināt VES pievilcību izstrādājot maršrutus ar mērķi izglītot interesentus modernos apmeklētāju centros, demonstrējot sasniegumus klimata pārmaiņu mazināšanā, izveidojot pastaigu un velosipēdu takas ar fotografēšanos VES panorāmā akcentējot VES pozitīvo ieguldījumu ekoloģijā un ekonomikā kā tūristu atrakciju, nevis kā draudus dabiskai videi. Tūrisma aktivitāšu dažādošana ap VES rada jaunas iespējas

piesaistīt apmeklētājus. Dažās kopienās iedzīvotāji ir pauduši bažas par iespējamo tūristu skaita samazināšanos, citos gadījumos vēja parka radītais ekonomiskais stimuls ir atzinīgi novērtēts. Sadarbībā ar vietējām kopienām tiek meklēta sinerģija VES vizuālās ietekmes pētījumiem un tūrisma stratēģijas projektu izstrādei. Padziļinātos pētījumos, kas aplūko attiecības starp vēja turbīnām un tūrismu, tiek izmantots plašs kvantitatīvo un kvalitatīvo metožu klāsts. Kvantitatīvas metodes ietver aptaujas par apmeklētāju un iedzīvotāju attieksmi, apsekojumos ir pielietojami mērījumu, tostarp *Likerta skala*, *Delfu metode*, ekosistēmu un vides pakalpojumu novērtēšana, detalizēts reģionālais ekonomiskas modelis, virtuālās realitātes un izvēles eksperiments, kas ietver sadarbības spēļu teoriju. Kvalitatīvajos pētījumos izmantojamas dažādas interviju metodes, fokusa grupas, lauka novērojumi, naratīva analīze, dokumentu analīze, mediju satura analīze, kultūrvides specifikas un situāciju izpēte.

Daži pētījumi, respektējot visus viedokļus, liecina, ka kontrasta fonā parādās pozitīva argumentācija vēja enerģijas ieguvei, reizēm pieņemot pat poētiskas izteiksmes: *Ilgtspējīga enerģijas ražošana kļūst par karstāko jauno ekotūrisma tendenci! Iedomājieties - majestātisku turbīnu rindas ritmiski šūpojas ar vēju, izmantojot tā enerģiju un pārvēršot to elektrībā. Tas ir kā liecinieks simfonijai starp dabu un tehnoloģijām! Vēja enerģija ir viens no tīrākajiem un ilgtspējīgākajiem enerģijas avotiem. Mūsdienu vēja turbīnu senčus - dzirnavas gandrīz tūkstoš gadu izmantoja graudu malšanai, ūdens sūknēšanai un darbos! Dodoties vēja parku teritorijas centrā, ceļotāji ne tikai ir liecinieki vēja turbīnu skaistumam, bet arī atbalsta globālo pāreju uz ilgtspējīgu enerģiju!* Vēja parki kopienām sniedz vairāk nekā tikai tīru enerģiju, tie rada ekonomisko labklājību. Tā kā vēja parki piesaista tūristus no tālienes, vietējie uzņēmumi uzplaukst. Tā ir abpusēji izdevīga situācija visiem iesaistītajiem - apmeklētāji var izbaudīt unikālu pieredzi, un vietējā sabiedrība plaukst (Eco-Friendly Travel, 2023; Visit a Wind Farm to Learn More about Wind Power, 2022). Pētījumu rezultāti liecina, ka vēja turbīnas lauku ainavās ir parādījušās sakarā ar globālo kontekstu ilgtspējīgas enerģijas ražošanai un patēriņam, pat ja lauku ainavām, kuras klasificētas kā idilliskas, līdz ar vēja enerģijas attīstību samazinās estētiskā vērtība, tās iegūst jaunu simbolisku nozīmi padarot šīs ainavas par tūristiem pieņemamām un patīkamām citādos veidos, diskutējot par tūrisma telpu, tās ekoloģiski - tehnoloģisko lauku specifiku tūrisma ģeogrāfijā (Prince et al., 2023). Pārredzama komunikācija par vēja enerģijas attīstības ilgtspējības aspektiem un tās priekšrocībām varētu būt būtiska, lai uzlabotu tūristu pieredzi, kuri apmeklē dabas teritorijas, kurās ir vēja enerģijas infrastruktūra, ir arī jānovērš bažas par vēja enerģijas infrastruktūras negatīvo ietekmi (Prince et al., 2024). Vēja enerģija tiek atzīta par atbilstošu alternatīvu un atjaunojamu enerģijas avotu, kas bieži tiek izmantota lauku apvidos un potenciāli konkurē ar lauku tūrismu cīņā par zemi un resursiem, ir vajadzīgi vairāk pētījumu, lai popularizētu vēja parkus kā "zaļos galamērķus", kas spēj piesaistīt arvien lielāku skaitu vides jomā īpaši izglītotu tūristu (de Sousa, Kastenholz, 2015). Pētījuma rezultāti apstiprina hipotēzi, ka traucējošā ietekme ainavā – kā visbiežāk ziņots par vēja turbīnu negatīvo ietekmi un izteikti argumenti pret projektiem– ir ļoti relatīvs un subjektīvs jautājums, aptauja atklāja, ka ainavas traucējumu uztveri nenosaka esošo vēja turbīnu skaits, vai to redzamība no dzīvesvietas, bet to būtiski ietekmē uztvere par projekta ekonomisko izdevīgumu (ieguvumiem vietējām kopienām) (Frantal et al., 2017). Varētu izmantot virkni metožu, lai izstrādātu sarežģītāku konceptuālu izpratni par vēja parku uztveri un līdz ar to arī to ietekmi uz tūrismu (Dinnie, Heslop, 2015; Wind Farms & Tourism Trends in Scotland, 2021). Balstoties uz pētījumiem par Ņūtona Stjuarta tūrisma ekonomiku un vietējo teritorijas apkārtni šajā novērtējumā tika konstatēts, ka nav sagaidāms, ka ierosinātā Glenvernoch vēja parka attīstība radīs negatīvu ietekmi uz vietējo tūrisma ekonomiku (Glenvernoch Wind Farm Tourism Impact Assessment, 2024). “Tūrisma un vēja enerģijas attīstības krustojums ir sarežģīta un daudzšķautņaina tēma, kas ir piesaistījusi ievērojamu uzmanību jaunākajos pētījumos, piemēram, Islandes tūrisma nozare lielā mērā nelabvēlīgi vērtē vēja parkus, atsaucoties uz bažām par dabas ainavas degradāciju. Un otrādi, vēja turbīnas var darboties arī kā unikālas atrakcijas, veicinot vietējo zīmolu un veicinot jaunas tūrisma tendences, piemēram, "rūpniecisko enerģētikas tūrismu" vai "vēja parku tūrismu", kā to apliecina Ķīna un pirmais atkrastes vēja parks ASV. Citi izvirza hipotēzi, ka vēja enerģijas attīstība un tūrisms var pastāvēt līdzās noteiktos apstākļos, it īpaši, ja to nodrošina apmeklētāju centrs, vietējās investīciju shēmas un kompensācija. Tūrisma un vēja enerģijas pētījumu dominējošais antropocentriskais fokuss ietver dažus izņēmumus pētījumos par savvaļas dzīvnieku ietekmi un mirstību vēja turbīnu dēļ, kas var negatīvi ietekmēt apmeklējumu. Īsāk sakot, lai gan lielākā daļa pētījumu liecina, ka vēja turbīnas var negatīvi ietekmēt tūrismu, citi pētījumi uzsver to potenciālu kā tūristu atrakcija (Liburd et al., 2024)”. Enerģētikas tūrisms ir jāuzskata par nozīmīgu industriālā tūrisma nišu, kas var uzlabot energopratību un sabiedrības iesaistīšanos enerģētikas jautājumos. (Frantál, Urbánková, 2017). Ir ieteikts uzlabot sabiedrības komunikāciju par vēja turbīnu drošību un veiktspēju, lai uzlabotu vēja turbīnu dizainu un efektivitāti, uzsvērtu sabiedrības izglītošanas nozīmi, lai samazinātu nepareizos priekšstatus par vēja turbīnu tehnoloģijām un veicinātu to akceptēšanu (Hamza et al., 2022). Ir pieņemama attieksme pret esošajiem vēja parkiem, bet tūrisma uzņēmēji, atsaucoties uz esošo tūrisma

pieredzi un ceļamērķu kvalitāti, ir kritiski par plānotiem jauniem vēja parkiem dabas un neskartajās teritorijās (Tverijonaite et al., 2022). Visā pasaulē tiek piedāvātas daudzas dažādas ekotūres, kas ļauj izjust vēja turbīnu fermas. Lēni kustīgās un cēlās vēja turbīnas ir kļuvušas par ilgtspējīgas attīstības simbolu, taču var pārsteigt, uzzinot, ka vēja parki kļūst par tādiem tūristu galamērķiem kā *Palm Springs Windmills, California, USA; Bangui Windmill Farm, Philippines; Whitelee Wind Farm, Scotland;* (Ecotourism World, 2025). Baltic Wind EU inovatīvā platformā komunikācijai un profesionālai tīklošanai vēja parku investīciju ieviešanas procesiem Baltijas jūras valstīs norit daudzpusīga informācijas apmaiņa, t.sk. akcentējot vēja parku nozīmi jaunu tūrisma produktu un ceļamērķu popularizēšanā (Baltic Wind, 2025).

Daudzviet vietējā sabiedrība, kā piemēram, Evros Grieķijā un citur pasaulē iebilst pret vēja parku licencēšanu apgabalā, kas ir labvēlīgs ekotūrismam un vides izglītībai, jo vēja parki varētu izjaukt dabas ainavu un kavēt videi draudzīga tūrisma aktivitātes. Vietējie eksperti uzsver, ka šie projekti kaitēs bioloģiskajai daudzveidībai un vietējai ekonomikai, kas lielā mērā ir atkarīga no dabas tūrisma un izglītības programmām. Opozīcija izceļ plašākas debates par atjaunojamās enerģijas attīstības līdzsvarošanu ar neskartas vides saglabāšanu (Ecotourism and wind farms collide in Evros, 2025; Why do so many people in France hate wind farms?, 2018). Pētījuma rezultāti liecina, ka ainavas, kurās ir vēja turbīnas, tiek uztvertas kā mazāk pievilcīgas nekā tās pašas ainavas bez šīm struktūrām, vēja enerģija ir jautājums, kas mēdz izraisīt ārkārtīgi pozitīvas vai ārkārtīgi negatīvas atbildes, vēja turbīnas ainavās ar augstu estētisko kvalitāti izraisīja spēcīgākās negatīvās reakcijas no respondentiem, savukārt turbīnas, kas novietotas mazāk pievilcīgās ainavās, nepalielināja negatīvo reakciju (Molnarova et al., 2012). Liels tūrisma potenciāls Baltijas jūrā: esošie vēja parki piesaista daudzus tūristus. Lietuvas iedzīvotāji un tūristi no ārvalstīm meklē jaunu un aizraujošu pieredzi, industriālais tūrisms piedzīvo popularitātes pieaugumu. Starptautiskā *zaļās* enerģijas kompānijas "Ignitis Renewables" attīstītais vēja parks jūrā "Curonian Nord" varētu kļūt par vienu no tūristiem interesējošākajiem objektiem Lietuvā, piemēri no citām valstīm liecina, ka varētu rasties jauni šādas nišas pakalpojumi. Industriālā tūrisma popularitāte Lietuvā pieaug, tiek organizēta izglītības programma "Vējš ir zaļš" tūristiem apmeklējot sauszemes vēja parku pie Taurages un demostrējot zaļā elektroenerģijas ražošanu dabas parādības rezultātā (Big tourism potential in the Baltic Sea: offshore wind farms attract lots of sightseers, 2024). 2025. gada 22. maijā notiks unikālais astotais *Tour de wind REFRESHER*– viens no aizraujošākajiem riteņbraukšanas pasākumiem vēja enerģijas nozarē! Vindroka Parks *(Windrock Park)* Tenesī štatā (ASV) ir pazīstams kā lielākais privātais braukšanas parks bezceļu transportlīdzekļiem, visurgājējiem, t.sk. vējdzirnavu vērošanu Bufalo kalnu vēja parkā, kur 18 turbīnas 78 m augstumā saražo 27 megavatus elektroenerģijas (Windrock Park, 2025).

Cita rakstura diskusijas saistībā ar vēja parkiem aptver VES radītos ieguvumus un zaudējumus: ilgtspējīga atjaunīgo resursu enerģijas ražošana, vēja parku darbības ilgums, dzīves cikla novērtējums, ietekmes uz vidi, īpaši uz ainavām, novērtējums, iespējas nolietoto VES turbīnu reciklēšanai, turbīnu betona pamatu rekultivēšanai, mājokļu un tūrisma produktu vērtību zudumu kompensēšanai. Zinātnieku aprindās notiek darbs pie drošas kodolenerģijas ražošanas veidiem, kas daudzkārt pārsniegs esošo tehnoloģiju saražotās jaudas, vienlaicīgi krietni samazinās ražotņu ietekmi uz vidi. Fiziskās pēdas nospieduma salīdzinājums: kodolenerģija, saule un vējš - kodolenerģijas jaudas blīvums ir aptuveni 1000W/m^2, salīdzinot ar 2-3 W/m^2 vējam un 100 W/m^2 saulei. Ja ņem vērā jaudas faktoru atšķirības, šīs vērtības liecina, ka, lai ražotu tādu pašu enerģijas daudzumu, vēja parkiem būs nepieciešams 500 vairāk zemes, bet saules parkiem (pieņemot 20% efektivitāti) apmēram 50 vairāk. Mēs salīdzināsim izmantoto zemes daudzumu (0,67 kvadrātjūdzes) 3,2 GW atomelektrostacijai (Hinkley Point C) ar vēja un saules parku piemēriem, lai redzētu, kā šie skaitļi darbojas praksē (Physical Footprint comparison, 2020).

Tūrisms plānotajā VES V2 izpētes teritorijā ir orientēts uz dabas un kultūras mantojuma izzināšanu, aktīvo atpūtu, kultūras pasākumiem. Pētījumā izmantoti informācijas materiāli attiecībā uz VES V2 ietekmi - *Visit Kuldiga, Visit Ventspils,* Latvijas Nacionālās bibliotēkas digitālās kolekcijas *Kartes, Ainavu dārgumi, Industriālais mantojums, Latvijas Kultūras kanons,* Latvijas Ģeotelpiskās informācijas aģentūras karšu pārlūku, interneta vietnēs pieejamos karšu serverus *OpenStreetMap.org, maps.google.com, Booking.com.*

Mobilitātes un loģistikas struktūras - autoceļi, veloceļi, ūdensceļi, kājāmgājēju takas ir vieni no būtiskākajiem piekļuvei tūrisma maršrutiem, galamērķiem un pakalpojumiem. Turpmākajiem pētījumiem būtu svarīgi atjaunotie dati par apmeklētāju statistiku, galamērķu un pakalpojumu kvalitātes novērtējumu un apmierinātības indeksu. VES V2 izpētes teritorijā dažādos vektoros virzās tūrisma maršrutos izmantojamie autoceļi, upes, ezeri, jūras piekraste, velo un pārgājienu takas. Nozīmīgs un pievilcīgs ir kultūras mantojums. VES V2 izpētes teritorijā tūrismam, izziņai, studijām ir pieejami arheoloģijas, arhitektūras, mākslas, industriālie, vēstures, pilsētbūvniecības pieminekļi un kultūras objekti. Arheoloģijas pieminekļu grupā dabā visuztveramākie sava

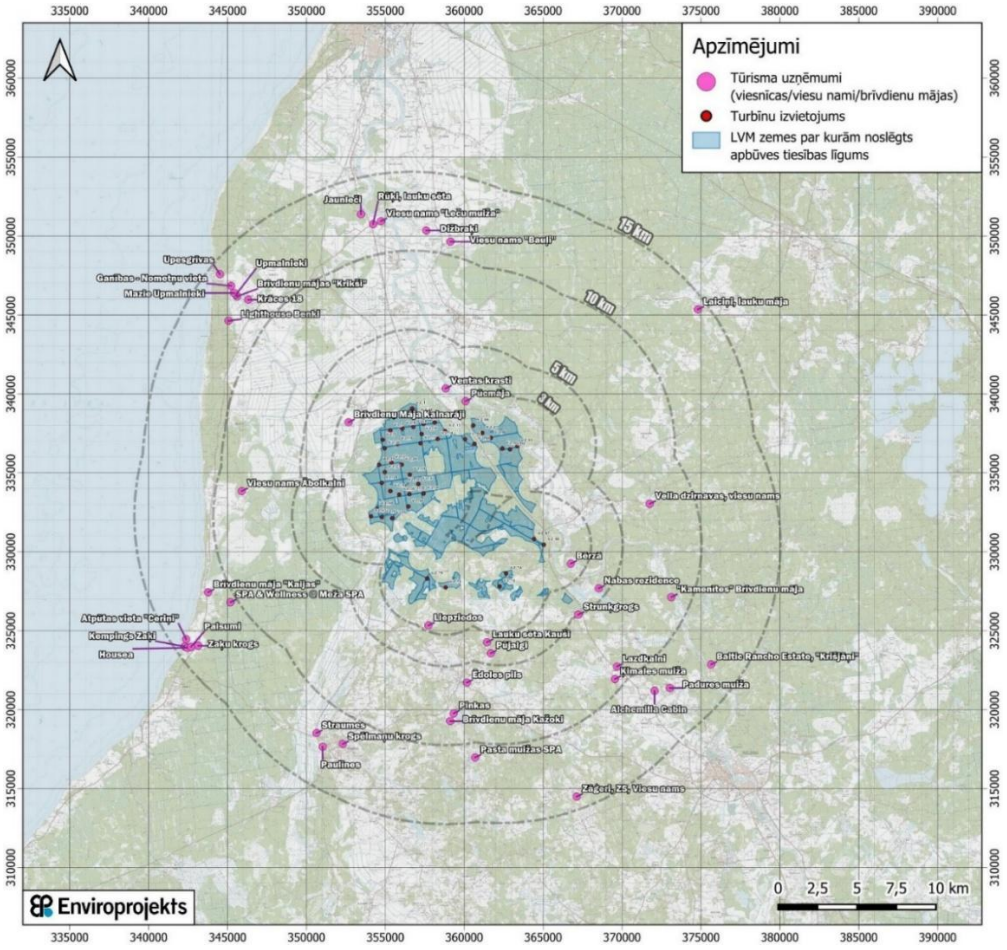
raksturīgā reljefa dēļ ir pilskalni. Arī citas senvietas var sniegt padziļinātu informāciju, kur šķietami maz izsakoša apkārtne ar vēsturiskās vides restaurācijas prasmēm un paleoģeogrāfiskās izziņas metodēm var radīt priekštatu par senatnes sabiedrības uzbūves modeli un dzīves veidu pilskalnos, apmetnēs, rekonstruēt iztēlē vēsturisko lokāciju pie upēm, ezeriem, līdzenumiem, pauguriem. Salīdzinoši problemātiski ir restaurēt vīzijā sugu un biotopu vēsturisko spektru. Šādus vēsturiskās izziņas procesus var apgrūtināt panorāmā, sevišķi tuvplānos esošās VES rotējošās turbīnas.

VES V2 teritorijā atrodas dažādu vērtību skalā iekļautie kultūras mantojuma objekti[1]: pilis, muižas, dažādu konfesiju baznīcas. Vairums no šiem objektiem ir arhitektūras pieminekļi, kuru silueti, fasādes, parku stādījumi un sevišķi vertikālie elementi – torņi, ar skatu no tiem apkārējā ainavā, vai skatot šos pieminekļus ainavu fonā ir sensitīvi attiecībā pret VES V2 radīto vizuālo ietekmi, kas atkarīga no attāluma, diennakts gaismas intensitātes, meteoroloģiskā fona un turbīnu rotācijas ātruma. Sakrālās un laicīgās arhitektūras pieminekļu interjeros Kuldīgas, Piltenes, Landzes, Ēdoles, Alsungas, Jūrkalnes, Īvandes, Ugāles, Popes baznīcu interjeros u.c. atrodas izziņu bagātinoši manierisma, baroka, klasicisma mākslas pieminekļi, kuru vērtību un apskates kvalitāti VES V2 neietekmē VES lielā attāluma dēļ. Savdabīga un interesanta tūrisma izziņā šeit ir daudzkonfesionālā vēsture - Romas katoļu anklāvs Alsungā, Gudeniekos, Jūrkalnē, luterānisma dominante Kurzemē, ortodoksālā stila arhitektūras paraugi, baptistu baznīcu izveidošanās, kuru apskati un pētniecību VES V2 lielā attāluma dēļ ietekmē minimāli. Piltene, Kurzemes bīskapijas rezidence kā nozīmīgākais politiski administratīvais centrs, Livonijas Ordeņa pilis – Ventspilī, Alsungā, Kandavā, Aizputē iezīmē ordeņvalsts konfigurāciju; vācbaltu muižniecības pārvalde, kas atspoguļojas muižu ansambļu arhitektūrā un sadzīvē - Ēdolē, Popē, Zlēkās, Ugālē, Padurē, Zūrās, Tērandē, Landzes mācītājmuižā, Sārnatē, Zirās, Pasiekstē, Vārvē, Tārgalē. Industriālais mantojums - Užavas bākas tūrisma potenciāls saistās ar Ovīšiem, Miķeltorni, Pāvilostu bāku apskatē piekrastē. Industriālo mantojumu papildina ūdensdzirnavas Īvandē un vējdzirnavas Pasiekstē. Kuršu un lībiešu etnogrāfija, īpaši UNESCO nemateriālā mantojuma sarakstā uzņemtā Suitu kultūrtelpa bagātina tūrisma daudzveidību šajā nelielajā reģionā, ko papildina velo - ūdens tūrisma kombinētais potenciāls, vietējo ceļu savienojums ar Rīvas, Užavas, Abavas, Ventas upēm, Usmas, Nabas, Pinku, Zvirgzdu, ezeriem, izklaides un atpūtas viesu mājām. Būtiska VES V2 ietekmes novērtējumā ir apkārtējo ainavu vizualizācija, kuras rezultātā iegūtie attēli izmantoti arī šajā apakšnodaļā. [2]

Rekreācijas un tūrisma uzņēmumi VES V2 teritorijā un tās 15 km izpētes teritorijā sniegti 1. attēlā.

[1] Detalizētāku informāciju par pētījumā iekļautajiem valsts, reģionālās un vietējās nozīmes kultūras piemineklim skat. IVN ziņojuma nodaļā Paredzētās vēja elektrostacijas parka "Ventspils 2" darbības ietekmes zonā esošā kultūrvēsturiskā nozīmīguma novērtējums

[2] Detalizētāku informāciju par ziņojumā iekļauto ainavu vērtējumu skat. IVN ziņojuma nodaļā Paredzētās vēja elektrostacijas parka "Ventspils 2" darbības ietekmes zonā esošo ainavu nozīmīguma novērtējums

1. att. **Rekreācijas un tūrisma uzņēmumi VES V2 teritorijā un tās 15 km izpētes teritorijā.** Enviroprojekts, 2025

Izpētes teritorijā VES V2 ietekmes novērtējumam uz tūrismu un rekreāciju pielietota metodika un kritēriji, kas pielietoti līdzvērtīgās ietekmes uz vidi procedūrās (skat. 1. tabulu).

1. tabula. **VES V2 ietekmes novērtējums uz izpētes teritorijā esošajiem tūrisma un rekreācijas resursiem**[3]

VES V2 ietekmes vērtējums*	Iegūtie punkti	Apraksts, kritēriji
Liela	**19 - 30**	rada būtisku ietekmi tūrisma un rekreācijas darbībai
Vidēja	**12 - 18**	rada lielu ietekmi tūrisma un rekreācijas darbībai
Maza	**5 - 11**	rada nelielu ietekmi tūrisma un rekreācijas darbībai
Nav ietekmes	**0 - 5**	nerada ietekmi tūrisma un rekreācijas darbībai

***VES V2 ietekmes vērtējuma rādītāji: - liela, - vidēja, - maza, - nav ietekmes, izmantoti raksturojot šo ietekmi katram turpmāk tekstā minētajam tūrisma un rekreācijas objektam

VES V 2 Ietekmes apraksts, kritēriji	
Ainavā redzamo turbīnu skaits un ietekme uz tūrisma un rekreācijas objektiem Kritērijs izslēdz vai samazina citu kritēriju nozīmi vērtējumā*	**Punkti**
46 - 30	**5**
30 - 15	**3**
15 - 5	**2**
5 - 0	**1**
0	**0**
Ietekme uz ainavu tūrisma un rekreācijas objektu/uzņēmumu apkārtnē - turbīnu izkliedētība/blīvums (procentos)	

[3]Sagatavots pamatojoties uz šī pētījuma ietvaros izstrādāto izpētes teritorijas vizualizācijas analīzi un augstas redzamības (High Resolution - HR) modeli, VAS "Latvijas Valsts ceļi" autoceļu kategoriju, virzienu un numerācijas karti (Latvijas Valsts ceļi, 2025), vēja parku ietekmes uz tūrismu situācijas izpēti (case study) lauku teritorijās (Prince et al, 2023, 2024; Tverijonaite, 2022; Dinnie, Heslop, 2015;), attiecināmos UNESCO, ICOMOS pētījumus (Guidance for Wind Energy Projects in a World Heritage Context, 2024, Court et al., 2022, Weydt, 2021, Brönner, 2025, Freitas et al, 2025

VES V 2 Ietekmes apraksts, kritēriji	
Ainavā redzamo turbīnu skaits un ietekme uz tūrisma un rekreācijas objektiem Kritērijs izslēdz vai samazina citu kritēriju nozīmi vērtējumā*	**Punkti**
100 - 70	**5**
70 - 30	**3**
30 - 10	**2**
10 - 1	**1**
0	**0**
Turbīnas saskatāmo detaļu apjoms	
Turbīnas balsta daļa/ rotors/spārni	**5**
Turbīnas rotors/spārnu augšdaļa	**3**
Turbīnas spārnu neliela augšdaļa	**2**
Turbīnas saskatāmas bet ietekme panorāmā nenozīmīga	**1**
Turbīnas nav saredzamas	**0**
Turbīnu attālums no tūrisma un rekreācijas objektiem	
Atrodas 0 - 3 km attālumā	**5**
Atrodas 3 - 5 km attālumā	**3**
Atrodas 5 - 10 km attālumā	**2**
Atrodas 10 - 15 km attālumā	**1**
Atrodas 15 -20 km attālumā	**0**
Ietekme uz tūrisma un rekreācijas objektos esošo darbību	
atpūta, kultūras, sporta aktivitātes, kultūras tūrisms, dabas tūrisms, ekotūrisms, velotūrisms, ūdenstūrisms, pārgājieni, naktsmītnes un ēdināšana	

REKREĀCIJAS UN TŪRISMA OBJEKTU (NAKTSMĪTNES, ĒDINĀŠANA, ATPŪTAS PASĀKUMI) RADIĀLAIS ATTĀLUMS (km) NO VES V2 TURBĪNĀM

Attālums no turbīnām 1 – 5 km

Brīvdienu māja "Kalnarāji" Ziru pagasts, DA robežojas ar VES V2 Zemes vienībām, kur plānota paredzētā darbība, virzienā uz A 3 km attālumā saskatāmas VES V2 turbīnas (IVN ziņojuma 10. pielikuma vizualizācija – 21., 29., 28. att.), dienvidu - ziemeļu - austrumu virzienā ainavu šķērso gaisvadu elektropārvades 330 kV augstsprieguma līnija ar balsta stabiem un cita veida gaisvadu elektropārvades līnijas ar balsta stabiem. Brīvdienu mājā turbīnu saskatāmība maza, īpašuma tuvākajā apkārtnē vidēja. VES V2 ietekme liela – vidēja.

VES V 2 Ietekmes apraksts, kritēriji	Punkti
Ainavā redzamo turbīnu skaits un ietekme uz tūrisma un rekreācijas objektiem Kritērijs izslēdz vai samazina citu kritēriju nozīmi vērtējumā*	
46 - 30	**5**
30 - 15	**3**
15 - 5	**2**
Ietekme uz ainavu tūrisma un rekreācijas objektu/uzņēmumu apkārtnē - turbīnu izkliedētība/blīvums (procentos)	
100 - 70	**5**
70 - 30	**3**
30 - 10	**2**
Turbīnas saskatāmo detaļu apjoms	
Turbīnas balsta daļa/ rotors/spārni	**5**
Turbīnu attālums no tūrisma un rekreācijas objektiem	
Atrodas 0 - 3 km attālumā	**5**
Ietekme uz tūrisma un rekreācijas objektos esošo darbību	
atpūta, kultūras, sporta aktivitātes, dabas tūrisms, ekotūrisms, velotūrisms, pārgājieni, naktsmītnes un ēdināšana	**3**

Viesu māja "Ventas krasti" atrodas Ventas upes kreisajā krastā**,** virzienā uz DR – D – DA 2 - 3 km attālumā saskatāmas VES turbīnas (IVN ziņojuma 10. pielikuma vizualizācija – 25., 28. att.), DR - ZA virzienā ainavu šķērso gaisvadu elektropārvades 330 kV augstsprieguma līnija ar balsta stabiem. Viesu mājā turbīnu saskatāmība maza, īpašuma tuvākajā apkārtnē vidēja. VES V2 ietekme liela-vidēja.

VES V 2 Ietekmes apraksts, kritēriji	Punkti
Ainavā redzamo turbīnu skaits un ietekme uz tūrisma un rekreācijas objektiem Kritērijs izslēdz vai samazina citu kritēriju nozīmi vērtējumā*	
46 - 30	**5**
30 - 15	**3**
15 - 5	**2**
Ietekme uz ainavu tūrisma un rekreācijas objektu/uzņēmumu apkārtnē - turbīnu izkliedētība/blīvums (procentos)	
70 - 30	**3**
30 - 10	**2**
10 - 1	**1**
Turbīnas saskatāmo detaļu apjoms	
Turbīnas balsta daļa/ rotors/spārni	**5**
Turbīnu attālums no tūrisma un rekreācijas objektiem	
Atrodas 0 - 3 km attālumā	**5**
Ietekme uz tūrisma un rekreācijas objektos esošo darbību	
atpūta, kultūras, sporta aktivitātes, kultūras tūrisms, dabas tūrisms, ekotūrisms, velotūrisms, ūdenstūrisms, pārgājieni, naktsmītnes un ēdināšana	
Ietekme uz tūrisma un rekreācijas objektiem	
atpūta, kultūras, sporta aktivitātes, dabas tūrisms, ekotūrisms, velotūrisms, ūdenstūrisms, pārgājieni, naktsmītnes un ēdināšana	

Atpūtas komplekss "Pūcmāja", virzienā uz DR-D - DA 2 km attālumā atrodas turbīnas, atpūtas kompleksa tuvumā ir dažāda veida gaisvadu elektropārvades līnijas ar balsta stabiem, komplekss atrodas Ventas upes kreisajā krastā, mežainā apvidū. Atpūtas kompleksā VES V2 turbīnas nav saskatāmas, VES V2 ietekme nav. Ietekme maza-vidēja.

VES V 2 Ietekmes apraksts, kritēriji	Punkti
Ainavā redzamo turbīnu skaits un ietekme uz tūrisma un rekreācijas objektiem Kritērijs izslēdz vai samazina citu kritēriju nozīmi vērtējumā*	
30 - 15	**3**
15 - 5	**2**
5 - 0	**1**
0	**0**
Ietekme uz ainavu tūrisma un rekreācijas objektu/uzņēmumu apkārtnē - turbīnu izkliedētība/blīvums (procentos)	
30 - 10	**2**
10 - 1	**1**
0	**0**
Turbīnas saskatāmo detaļu apjoms	
Turbīnas saskatāmas bet ietekme panorāmā nenozīmīga	**1**
Turbīnas nav saredzamas	**0**
Turbīnu attālums no tūrisma un rekreācijas objektiem	
Atrodas 0 - 3 km attālumā	**5**
Ietekme uz tūrisma un rekreācijas objektos esošo darbību	
atpūta, kultūras, sporta aktivitātes, kultūras tūrisms, dabas tūrisms, ekotūrisms, velotūrisms, ūdenstūrisms, pārgājieni, naktsmītnes un ēdināšana	

Lauku sēta "Kauši", (mežu ielokā), virzienā uz Z daļējs apmežojums, izcirtums, 2,5 km attālumā atrodas turbīnas V-2_72, V-2_74; virzienā uz ZR apmežojums, 5,5 -6 km atrodas turbīnas V-2_78, 6 V-2_79 (IVN ziņojuma 10. pielikuma vizualizācija – 18. att.). VES V2 ietekme maza.

VES V 2 Ietekmes apraksts, kritēriji	Punkti
Ainavā redzamo turbīnu skaits un ietekme uz tūrisma un rekreācijas objektiem Kritērijs izslēdz vai samazina citu kritēriju nozīmi vērtējumā*	
15 - 5	**2**
5 - 0	**1**
Ietekme uz ainavu tūrisma un rekreācijas objektu/uzņēmumu apkārtnē - turbīnu izkliedētība/blīvums (procentos)	
30 - 10	**2**

10 - 1	**1**
Turbīnas saskatāmo detaļu apjoms	
Turbīnas saskatāmas bet ietekme panorāmā nenozīmīga	**1**
Turbīnu attālums no tūrisma un rekreācijas objektiem	
Atrodas 0 – 3 - 6 km attālumā	**5**
Ietekme uz tūrisma un rekreācijas objektos esošo darbību	
atpūta, kultūras, sporta aktivitātes, kultūras tūrisms, dabas tūrisms, ekotūrisms, velotūrisms, pārgājieni, naktsmītnes un ēdināšana	

Brīvdienu māju "Pūjalgi" (ieskauj 4 dīķi, peldes vasarā, slidotava ziemā, pirts, kubls), virzienā uz Z 4 – 4,5 km attālumā (daļējs apmežojums, izcirtums) atrodas turbīnas V-2_72, V-2_74, virzienā uz ZR (apmežojums) 4,5 - 5 km attālumā atrodas turbīnas V-2_78, V-2_79, (IVN ziņojuma 10. pielikuma vizualizācija – 18. att.). VES V2 ietekme maza.

VES V 2 Ietekmes apraksts, kritēriji	**Punkti**
Ainavā redzamo turbīnu skaits un ietekme uz tūrisma un rekreācijas objektiem Kritērijs izslēdz vai samazina citu kritēriju nozīmi vērtējumā*	
5 - 0	**1**
0	**0**
Ietekme uz ainavu tūrisma un rekreācijas objektu/uzņēmumu apkārtnē - turbīnu izkliedētība/blīvums (procentos)	
30 - 10	**2**
10 - 1	**1**
0	**0**
Turbīnas saskatāmo detaļu apjoms	
Turbīnas saskatāmas bet ietekme panorāmā nenozīmīga	**1**
Turbīnas nav saredzamas	**0**
Turbīnu attālums no tūrisma un rekreācijas objektiem	
Atrodas 3 - 5 km attālumā	**3**
Ietekme uz tūrisma un rekreācijas objektos esošo darbību	
atpūta, kultūras, sporta aktivitātes, kultūras tūrisms, dabas tūrisms, ekotūrisms, velotūrisms, pārgājieni, naktsmītnes un ēdināšana	

Liepziedos, virzienā uz Z, daļējs apmežojums, 3 km attālumā atrodas turbīna V-2_78, 4,5 km attālumā - V-2_79, virzienā uz ZA 4,5 – 5,5 km attālumā atrodas turbīnas V-2_72, V-2_74 (IVN ziņojuma 10. pielikuma vizualizācija – 18. att.). VES V2 ietekme vidēja/maza.

VES V 2 Ietekmes apraksts, kritēriji	**Punkti**
Ainavā redzamo turbīnu skaits un ietekme uz tūrisma un rekreācijas objektiem Kritērijs izslēdz vai samazina citu kritēriju nozīmi vērtējumā*	
15 - 5	**2**
5 - 0	**1**
Ietekme uz ainavu tūrisma un rekreācijas objektu/uzņēmumu apkārtnē - turbīnu izkliedētība/blīvums (procentos)	
30 - 10	**2**
10 - 1	**1**
Turbīnas saskatāmo detaļu apjoms	
Turbīnas balsta daļa/rotors/spārni	**5**
Turbīnu attālums no tūrisma un rekreācijas objektiem	
Atrodas 0 - 3 km attālumā	**5**
Ietekme uz tūrisma un rekreācijas objektos esošo darbību	
atpūta, kultūras, sporta aktivitātes, kultūras tūrisms, dabas tūrisms, ekotūrisms, velotūrisms, pārgājieni, naktsmītnes un ēdināšana	

BĒRZĀ lv, daļējs apmežojums virzienā uz ZR 2 - 3 km attālumā atrodas turbīnas V-2_68, V-2_67, virzienā uz R 4 – 5 km attālumā atrodas turbīnas V-2_74, V-2_72, vieta atrodas Ventas upes kreisajā krastā, mežainā apvidū. VES V2 ietekme maza.

VES V 2 Ietekmes apraksts, kritēriji	Punkti
Ainavā redzamo turbīnu skaits un ietekme uz tūrisma un rekreācijas objektiem Kritērijs izslēdz vai samazina citu kritēriju nozīmi vērtējumā*	
5 - 0	**1**
0	**0**
Ietekme uz ainavu tūrisma un rekreācijas objektu/uzņēmumu apkārtnē - turbīnu izkliedētība/blīvums (procentos)	
10 - 1	**1**
0	**0**
Turbīnas saskatāmo detaļu apjoms	
Turbīnas saskatāmas bet ietekme panorāmā nenozīmīga	**1**
Turbīnas nav saredzamas	**0**
Turbīnu attālums no tūrisma un rekreācijas objektiem	
Atrodas 3 - 5 km attālumā	**3**
Ietekme uz tūrisma un rekreācijas objektos esošo darbību	
atpūta, kultūras, sporta aktivitātes, kultūras tūrisms, dabas tūrisms, ekotūrisms, velotūrisms, ūdenstūrisms, pārgājieni, naktsmītnes un ēdināšana	

Laivu bāze "Ezermaļi" atrodas starp Lielo un Mazo Nabas ezeriem mežainā apvidū, virzienā uz ZR 3 km attālumā atrodas turbīnas V-2_74, V-2_72, V-2_68, V-2_67. VES V2 ietekme maza/vidēja.

2. a,b,c att. **Skats uz ZR no Nabas ezera pie Kuldīgas- Ventspils autoceļa (P108)** (11.08.2025) (autora foto)

3. att. **Skats uz ZA Nabas ezera krastā pie Kuldīgas- Ventspils autoceļa (P108)** (11.08.2025) (autora foto)

VES V 2 Ietekmes apraksts, kritēriji	Punkti
Ainavā redzamo turbīnu skaits un ietekme uz tūrisma un rekreācijas objektiem Kritērijs izslēdz vai samazina citu kritēriju nozīmi vērtējumā*	
46 - 30	**5**
30 - 15	**3**
15 - 5	**2**
5 - 0	**1**
0	**0**
Ietekme uz ainavu tūrisma un rekreācijas objektu/uzņēmumu apkārtnē - turbīnu izkliedētība/blīvums (procentos)	
30 - 10	**2**
10 - 1	**1**
Turbīnas saskatāmo detaļu apjoms	
Turbīnas saskatāmas bet ietekme panorāmā nenozīmīga	**1**
Turbīnas nav saredzamas	**0**
Turbīnu attālums no tūrisma un rekreācijas objektiem	
Atrodas 3 - 5 km attālumā	**3**

Ietekme uz tūrisma un rekreācijas objektos esošo darbību	
atpūta, kultūras, sporta aktivitātes, kultūras tūrisms, dabas tūrisms, ekotūrisms, velotūrisms, ūdenstūrisms, pārgājieni, naktsmītnes un ēdināšana	

Kempings "Nabīte" (ar plašām aktīvās atpūtas un izklaides iespējām, padarot ezeru par iecienītu galamērķi ūdenstūrisma cienītājiem, ieplānojot Nabes ezeru aktīvai atpūtai (laivu, ūdens velosipēdu noma, sporta laukumus, pirts), virzienā uz ZZR 3 km attālumā atrodas turbīnas V-2_68, V-2_67; 5 km attālumā uz R - turbīnas V-2_72, V-2_74 (IVN ziņojuma 10. pielikuma vizualizācija – 11. att.). Turbīnas saskatāmas no peldvietas un laivu piestātnes. VES V2 ietekme maza/vidēja:

4. a,b *att.* **Skats virzienā uz DR no kempinga "Nabīte" Nabas ezera krastā** (11.08.2025) (autora foto)

5. a,b,c att. **Kempings "Nabīte"** (11.08.2025) (autora foto)

VES V 2 Ietekmes apraksts, kritēriji	Punkti
Ainavā redzamo turbīnu skaits un ietekme uz tūrisma un rekreācijas objektiem Kritērijs izslēdz vai samazina citu kritēriju nozīmi vērtējumā*	
30 - 15	**3**
15 - 5	**2**
5 - 0	**1**
Ietekme uz ainavu tūrisma un rekreācijas objektu/uzņēmumu apkārtnē - turbīnu izkliedētība/blīvums (procentos)	
30 - 10	**2**
10 - 1	**1**
Turbīnas saskatāmo detaļu apjoms	
Turbīnas balsta daļa/ rotors/spārni	**5**
Turbīnu attālums no tūrisma un rekreācijas objektiem	
Atrodas 3 - 5 km attālumā	**3**
Ietekme uz tūrisma un rekreācijas objektos esošo darbību	
atpūta, kultūras, sporta aktivitātes, kultūras tūrisms, dabas tūrisms, ekotūrisms, velotūrisms, ūdenstūrisms, pārgājieni, naktsmītnes un ēdināšana	

Nabas rezidence "Nabas" (gleznaina ainava ar skatu uz Nabas ezeru), virzienā uz R 4 km attālumā atrodas turbīnas V-2_68, V-2_67; 6 km attālumā turbīnas V-2_72 V-2_74, gaisvadu elektropārvades 110 kV līnija virzībā no Piltenes uz Kuldīgu rada vizuālo ietekmi uz šeit esošajiem rekreācijas un tūrisma uzņēmumiem, (IVN ziņojuma 10. pielikuma vizualizācija – 18. att.). VES V2 ietekme maza.

VES V 2 Ietekmes apraksts, kritēriji	Punkti
Ainavā redzamo turbīnu skaits un ietekme uz tūrisma un rekreācijas objektiem Kritērijs izslēdz vai samazina citu kritēriju nozīmi vērtējumā*	
15 - 5	**2**

5 - 0	**1**
Ietekme uz ainavu tūrisma un rekreācijas objektu/uzņēmumu apkārtnē - turbīnu izkliedētība/blīvums (procentos)	
30 - 10	**2**
10 - 1	**1**
Turbīnas saskatāmo detaļu apjoms	
Turbīnas saskatāmas bet ietekme panorāmā nenozīmīga	**1**
Turbīnu attālums no tūrisma un rekreācijas objektiem	
Atrodas 3 – 5 - 7 km attālumā	**3**
Ietekme uz tūrisma un rekreācijas objektos esošo darbību	
atpūta, kultūras, sporta aktivitātes, kultūras tūrisms, dabas tūrisms, ekotūrisms, velotūrisms, ūdenstūrisms, pārgājieni, naktsmītnes un ēdināšana	

6. *att.* **Skats virzienā uz Z un D viesu nama "Struņķukrogs" apkārtnē** (11.08.2025) (autora foto)

Viesu nams "Struņķukrogs" (klusā priežu meža ielokā ar banketu zāli, pirts, virtuve, 23 guļvietas, četras labiekārtotas mājiņas, vasaras sezonā papildus pieejama lapene virs dīķa ar guļamistabu, 150 m^2 liela telts āra pasākumiem (ar elektrības pieslēgumu), pludmales volejbola laukums, ugunskura vieta, pirts kubls, virzienā uz ZR 5 km attālumā atrodas turbīnas V-2_72, V-2_74, V-2_68, V-2_67. VES V2 ietekme nav saskatāma.

VES V 2 Ietekmes apraksts, kritēriji	**Punkti**
Ainavā redzamo turbīnu skaits un ietekme uz tūrisma un rekreācijas objektiem Kritērijs izslēdz vai samazina citu kritēriju nozīmi vērtējumā*	
5 - 0	**1**
Ietekme uz ainavu tūrisma un rekreācijas objektu/uzņēmumu apkārtnē - turbīnu izkliedētība/blīvums (procentos)	
10 - 1	**1**
0	**0**
Turbīnas saskatāmo detaļu apjoms	
Turbīnas balsta daļa/ rotors/spārni	**5**
Turbīnu attālums no tūrisma un rekreācijas objektiem	
Atrodas 3 - 5 km attālumā	**3**
Ietekme uz tūrisma un rekreācijas objektos esošo darbību	
atpūta, kultūras, sporta aktivitātes, kultūras tūrisms, dabas tūrisms, ekotūrisms, velotūrisms, ūdenstūrisms, pārgājieni, naktsmītnes un ēdināšana	

REKREĀCIJAS UN TŪRISMA OBJEKTU (NAKTSMĪTNES, ĒDINĀŠANA, ATPŪTAS PASĀKUMI) RADIĀLAIS ATTĀLUMS (km) NO VES V2 TURBĪNĀM

Attālums no turbīnām 5 -10 km

Viesu māja "Dzirnavas", virzienā uz R (apmežota teritorija turbīnas paceļas pāri mežam) 7 km attālumā atrodas turbīnas V-2_67 V-2_68, virzienā uz ZR 7 -8 km attālumā turbīnas V-2_91 V-2_92 V-2_93, VES V2 ietekme nav novērojama.

VES V 2 Ietekmes apraksts, kritēriji	**Punkti**
Ainavā redzamo turbīnu skaits un ietekme uz tūrisma un rekreācijas objektiem Kritērijs izslēdz vai samazina citu kritēriju nozīmi vērtējumā*	
15 - 5	**2**
5 - 0	**1**
0	**0**
Ietekme uz ainavu tūrisma un rekreācijas objektu/uzņēmumu apkārtnē - turbīnu izkliedētība/blīvums (procentos)	

10 - 1	**1**
Turbīnas saskatāmo detaļu apjoms	
Turbīnas saskatāmas bet ietekme panorāmā nenozīmīga	**1**
Turbīnas nav saredzamas	**0**
Turbīnu attālums no tūrisma un rekreācijas objektiem	
Atrodas 5 - 10 km attālumā	**2**
Ietekme uz tūrisma un rekreācijas objektos esošo darbību	
atpūta, kultūras, sporta aktivitātes, kultūras tūrisms, dabas tūrisms, ekotūrisms, velotūrisms, ūdenstūrisms, pārgājieni, naktsmītnes un ēdināšana	

Brīvdienu māja "Kamenītes", atrodas Ventas upes kreisajā krastā mežainā apvidū, virzienā uz R 8 - 9 km attālumā atrodas turbīnas V-2_72, V-2_74, V-2_68, V-2_67. VES V2 ietekme nav novērojama.

VES V 2 Ietekmes apraksts, kritēriji	**Punkti**
Ainavā redzamo turbīnu skaits un ietekme uz tūrisma un rekreācijas objektiem Kritērijs izslēdz vai samazina citu kritēriju nozīmi vērtējumā*	
0	**0**
Ietekme uz ainavu tūrisma un rekreācijas objektu/uzņēmumu apkārtnē - turbīnu izkliedētība/blīvums (procentos)	
0	**0**
Turbīnas saskatāmo detaļu apjoms	
Turbīnas nav saredzamas	**0**
Turbīnu attālums no tūrisma un rekreācijas objektiem	
Atrodas 5 - 10 km attālumā	**2**
Ietekme uz tūrisma un rekreācijas objektos esošo darbību	
atpūta - kultūras, sporta aktivitātes, ūdenstūrisms, dabas tūrisms, ekotūrisms, velotūrisms, pārgājieni, naktsmītnes un ēdināšana	

Brīvdienu māja "Lazdkalni" (skaistumdārzs un stādaudzētava, tūrisms, darbojas radošās darbnīcas un meistarklasēs, ekskursijas "Ziedu valoda - floriogrāfija", "Tulpju ceļojums cauri vēsturei", "Flokšu un hortenziju ziedu simfonija"), atrodas pie autoceļa P108 meža ielokā, virzienā uz ZR 8 - 9 km attālumā atrodas turbīnas V-2_72, V-2_74, V-2_68, V-2_67. VES V2 ietekme nav novērojama.

VES V 2 Ietekmes apraksts, kritēriji	**Punkti**
Ainavā redzamo turbīnu skaits un ietekme uz tūrisma un rekreācijas objektiem Kritērijs izslēdz vai samazina citu kritēriju nozīmi vērtējumā*	
5 - 0	**1**
0	**0**
Ietekme uz ainavu tūrisma un rekreācijas objektu/uzņēmumu apkārtnē - turbīnu izkliedētība/blīvums (procentos)	
10 - 1	**1**
0	**0**
Turbīnas saskatāmo detaļu apjoms	
Turbīnas saskatāmas bet ietekme panorāmā nenozīmīga	**1**
Turbīnas nav saredzamas	**0**
Turbīnu attālums no tūrisma un rekreācijas objektiem	
Atrodas 5 - 10 km attālumā	**2**
Ietekme uz tūrisma un rekreācijas objektos esošo darbību	
atpūta, kultūras, sporta aktivitātes, kultūras tūrisms, dabas tūrisms, ekotūrisms, velotūrisms, ūdenstūrisms, pārgājieni, naktsmītnes un ēdināšana	

Ķimales muiža, atrodas pie autoceļa P108, virzienā uz ZR 8 - 9 km attālumā atrodas turbīnas V-2_72, V-2_74, V-2_68, V-2_67. VES V2 ietekme nav novērojama.

VES V 2 Ietekmes apraksts, kritēriji	**Punkti**
Ainavā redzamo turbīnu skaits un ietekme uz tūrisma un rekreācijas objektiem Kritērijs izslēdz vai samazina citu kritēriju nozīmi vērtējumā*	
5 - 0	**1**
0	**0**

Ietekme uz ainavu tūrisma un rekreācijas objektu/uzņēmumu apkārtnē - turbīnu izkliedētība/blīvums (procentos)	
10 - 1	**1**
0	**0**
Turbīnas saskatāmo detaļu apjoms	
Turbīnas saskatāmas bet ietekme panorāmā nenozīmīga	**1**
Turbīnas nav saredzamas	**0**
Turbīnu attālums no tūrisma un rekreācijas objektiem	
Atrodas 5 - 10 km attālumā	**2**
Ietekme uz tūrisma un rekreācijas objektos esošo darbību	
atpūta, kultūras, sporta aktivitātes, kultūras tūrisms, dabas tūrisms, ekotūrisms, velotūrisms, pārgājieni, naktsmītnes un ēdināšana	

Ēdoles pils uz ZA Z ZR 5 km attālumā saskatāmas turbīnas. VES V2 ietekme skatā uz Z, ZA vidēja no pils torņa, maza no pils augšstāviem, nav saskatāma no pieminekļa gruntsgabala pamatnes.

VES V 2 Ietekmes apraksts, kritēriji	**Punkts**
Ainavā redzamo turbīnu skaits un ietekme uz tūrisma un rekreācijas objektiem Kritērijs izslēdz vai samazina citu kritēriju nozīmi vērtējumā*	
46 - 30	**5**
30 - 15	**3**
15 - 5	**2**
Ietekme uz ainavu tūrisma un rekreācijas objektu/uzņēmumu apkārtnē - turbīnu izkliedētība/blīvums (procentos)	
70 - 30	**3**
30 - 10	**2**
Turbīnas saskatāmo detaļu apjoms	
Turbīnas balsta daļa/ rotors/spārni - no pils torņa	**5**
Turbīnu attālums no tūrisma un rekreācijas objektiem	
Atrodas 5 - 10 km attālumā no kultūras pieminekļa aizsargjoslas	**2**
Ietekme uz tūrisma un rekreācijas objektos esošo darbību	
atpūta, kultūras, sporta aktivitātes, kultūras tūrisms, dabas tūrisms, ekotūrisms, velotūrisms, pārgājieni, naktsmītnes un ēdināšana	**3**

Pinkas Namiņš (pie Pinku ezera), virzienā uz Z (daļējs apmežojums, izcirtums), 8 – 8, 5 km attālumā atrodas turbīnas V-2_72, V-2_74, virzienā uz ZA (apmežojums) 9 km attālumā atrodas turbīnas V-2_78, V-2_79. VES V2 ietekme maza - nav novērojama; **Brīvdienu māja "Kažoki"**, virzienā uz Z (daļējs apmežojums, izcirtums), 9 – 9, 5 km attālumā atrodas turbīnas V-2_72, V-2_74, virzienā uz ZA (apmežojums) 9 km attālumā atrodas turbīnas V-2_78, V-2_79. VES V2 ietekme maza - nav novērojama.

VES V 2 Ietekmes apraksts, kritēriji	**Punkti**
Ainavā redzamo turbīnu skaits un ietekme uz tūrisma un rekreācijas objektiem Kritērijs izslēdz vai samazina citu kritēriju nozīmi vērtējumā*	
15 - 5	**2**
5 - 0	**1**
Ietekme uz ainavu tūrisma un rekreācijas objektu/uzņēmumu apkārtnē - turbīnu izkliedētība/blīvums (procentos)	
30 - 10	**2**
10 - 1	**1**
0	**0**
Turbīnas saskatāmo detaļu apjoms	
Turbīnas saskatāmas bet ietekme panorāmā nenozīmīga	**1**
Turbīnas nav saredzamas	**0**
Turbīnu attālums no tūrisma un rekreācijas objektiem	
Atrodas 5 - 10 km attālumā	**2**
Ietekme uz tūrisma un rekreācijas objektos esošo darbību	
atpūta, kultūras, sporta aktivitātes, kultūras tūrisms, dabas tūrisms, ekotūrisms, velotūrisms, pārgājieni, naktsmītnes un ēdināšana	

Viesu nams "Ābolkalni", atrodas mežainā apvidū, virzienā uz A 10 km attālumā atrodas turbīnas. VES V2 ietekme nav novērojama.

VES V 2 Ietekmes apraksts, kritēriji	Punkti
Ainavā redzamo turbīnu skaits un ietekme uz tūrisma un rekreācijas objektiem Kritērijs izslēdz vai samazina citu kritēriju nozīmi vērtējumā*	
15 - 5	**2**
5 - 0	**1**
Ietekme uz ainavu tūrisma un rekreācijas objektu/uzņēmumu apkārtnē - turbīnu izkliedētība/blīvums (procentos)	
30 - 10	**2**
10 - 1	**1**
Turbīnas saskatāmo detaļu apjoms	
Turbīnas saskatāmas bet ietekme panorāmā nenozīmīga	**1**
Turbīnu attālums no tūrisma un rekreācijas objektiem	
Atrodas 10 - 15 km attālumā	**1**
Ietekme uz tūrisma un rekreācijas objektos esošo darbību	
atpūta, kultūras, sporta aktivitātes, kultūras tūrisms, dabas tūrisms, ekotūrisms, velotūrisms, pārgājieni, naktsmītnes un ēdināšana	**3**

Viesu nams "Dižbraki" virzienā uz D 10 - 11 km attālumā atrodas visas turbīnas. VES V2 ietekme liela – vidēja.

VES V 2 Ietekmes apraksts, kritēriji	Punkti
Ainavā redzamo turbīnu skaits un ietekme uz tūrisma un rekreācijas objektiem Kritērijs izslēdz vai samazina citu kritēriju nozīmi vērtējumā*	
46 - 30	**5**
30 - 15	**3**
Ietekme uz ainavu tūrisma un rekreācijas objektu/uzņēmumu apkārtnē - turbīnu izkliedētība/blīvums (procentos)	
100 - 70	**5**
70 - 30	**3**
Turbīnas saskatāmo detaļu apjoms	
Turbīnas balsta daļa/ rotors/spārni	**5**
Turbīnu attālums no tūrisma un rekreācijas objektiem	
Atrodas 10 - 15 km attālumā	**1**
Ietekme uz tūrisma un rekreācijas objektos esošo darbību	
atpūta, kultūras, sporta aktivitātes, kultūras tūrisms, dabas tūrisms, ekotūrisms, velotūrisms, pārgājieni, naktsmītnes un ēdināšana	

Viesu nams "Bauļi" (pļavu un mežu ielokā), virzienā uz D 10 - 11 km attālumā atrodas visas turbīnas. VES V2 ietekme nav novērojama.

VES V 2 Ietekmes apraksts, kritēriji	Punkti
Ainavā redzamo turbīnu skaits un ietekme uz tūrisma un rekreācijas objektiem Kritērijs izslēdz vai samazina citu kritēriju nozīmi vērtējumā*	
15 - 5	**2**
5 - 0	**1**
0	**0**
Ietekme uz ainavu tūrisma un rekreācijas objektu/uzņēmumu apkārtnē - turbīnu izkliedētība/blīvums (procentos)	
10 - 1	**1**
0	**0**
Turbīnas saskatāmo detaļu apjoms	
Turbīnas nav saredzamas	**0**
Turbīnu attālums no tūrisma un rekreācijas objektiem	
Atrodas 10 - 15 km attālumā	**1**
Ietekme uz tūrisma un rekreācijas objektos esošo darbību	
atpūta, kultūras, sporta aktivitātes, kultūras tūrisms, dabas tūrisms, ekotūrisms, velotūrisms, pārgājieni, naktsmītnes un ēdināšana	

Attālums no turbīnām 10 - 15 km

Lauku māja "Laiciņi" (atpūtas vieta), virzienā uz R 14 km attālumā turbīnas, VES V2 ietekme nav novērojama.

VES V 2 Ietekmes apraksts, kritēriji	**Punkti**
Ainavā redzamo turbīnu skaits un ietekme uz tūrisma un rekreācijas objektiem Kritērijs izslēdz vai samazina citu kritēriju nozīmi vērtējumā*	
5 - 0	**1**
0	**0**
Ietekme uz ainavu tūrisma un rekreācijas objektu/uzņēmumu apkārtnē - turbīnu izkliedētība/blīvums (procentos)	
10 - 1	**1**
0	**0**
Turbīnas saskatāmo detaļu apjoms	
Turbīnas nav saredzamas	**0**
Turbīnu attālums no tūrisma un rekreācijas objektiem	
Atrodas 10 - 15 km attālumā	**1**
Ietekme uz tūrisma un rekreācijas objektiem	
atpūta, kultūras, sporta aktivitātes, kultūras tūrisms, dabas tūrisms, ekotūrisms, velotūrisms, pārgājieni, naktsmītnes un ēdināšana	

Baltic Rancho Estate "Krišjāņi" virzienā uz ZR 12,5 km attālumā atrodas turbīnas VES V2 ietekme nav novērojama.

VES V 2 Ietekmes apraksts, kritēriji	**Punkti**
Ainavā redzamo turbīnu skaits un ietekme uz tūrisma un rekreācijas objektiem Kritērijs izslēdz vai samazina citu kritēriju nozīmi vērtējumā*	
5 - 0	**1**
0	**0**
Ietekme uz ainavu tūrisma un rekreācijas objektu/uzņēmumu apkārtnē - turbīnu izkliedētība/blīvums (procentos)	
0	**0**
Turbīnas saskatāmo detaļu apjoms	
Turbīnas nav saredzamas	**0**
Turbīnu attālums no tūrisma un rekreācijas objektiem	
Atrodas 10 - 15 km attālumā	**1**
Ietekme uz tūrisma un rekreācijas objektos esošo darbību	
atpūta, kultūras, sporta aktivitātes, kultūras tūrisms, dabas tūrisms, ekotūrisms, velotūrisms, pārgājieni, naktsmītnes un ēdināšana	

Padures muiža, tuvākās turbīnas atrodas 11,7 km attālumā R virzienā no pieminekļa. VES V2 nav novērojama.

VES V 2 Ietekmes apraksts, kritēriji	**Punkti**
Ainavā redzamo turbīnu skaits un ietekme uz kultūras pieminekļu ainavu Kritērijs izslēdz vai samazina citu kritēriju nozīmi vērtējumā*	
5 - 0	**1**
0	**0**
Ietekme uz kultūras pieminekļa ainavu: turbīnu izkliedētība/blīvums (procentos)	
10 - 1	**1**
0	**0**
Turbīnas saskatāmo detaļu apjoms	
Turbīnas nav saredzamas	**0**
Turbīnu attālums no kultūras pieminekļa	
Atrodas 10 - 15 km attālumā no kultūras pieminekļa aizsargjoslas	**1**
Ietekme uz kultūras pieminekļu vērtības grupām:	
valsts nozīmes	**3***
Ietekme uz kultūras pieminekļu tipoloģiskām grupām:	
Arhitektūra NKMP - Saglabājamās vērtības: celtnes/būves telpiskais risinājums ainavā	**5***
Ietekme uz tūrisma un rekreācijas objektos esošo darbību	

atpūta, kultūras, sporta aktivitātes, kultūras tūrisms, dabas tūrisms, ekotūrisms, velotūrisms, pārgājieni, naktsmītnes un ēdināšana	

Naktsmītne "Alchemilla Cabin", virzienā uz ZR (daļējs apmežojums) 14 - 15 km attālumā atrodas turbīnas V-2_78, V-2_79, virzienā uz ZA 12 – 12, 5 km attālumā turbīnas V-2_72, V-2_74, VES V2 ietekme maza.

VES V 2 Ietekmes apraksts, kritēriji	**Punkti**
Ainavā redzamo turbīnu skaits un ietekme uz tūrisma un rekreācijas objektiem Kritērijs izslēdz vai samazina citu kritēriju nozīmi vērtējumā*	
15 - 5	**2**
5 - 0	**1**
0	**0**
Ietekme uz ainavu tūrisma un rekreācijas objektu/uzņēmumu apkārtnē - turbīnu izkliedētība/blīvums (procentos)	
10 - 1	**1**
0	**0**
Turbīnas saskatāmo detaļu apjoms	
Turbīnas saskatāmas bet ietekme panorāmā nenozīmīga	**1**
Turbīnas nav saredzamas	**0**
Turbīnu attālums no tūrisma un rekreācijas objektiem	
Atrodas 10 - 15 km attālumā	**1**
Ietekme uz tūrisma un rekreācijas objektos esošo darbību	
atpūta, kultūras, sporta aktivitātes, kultūras tūrisms, dabas tūrisms, ekotūrisms, velotūrisms, pārgājieni, naktsmītnes un ēdināšana	

Viesu nams "Zāģeri", bioloģiski sertificēta ZS, virzienā uz Z 15 km attālumā atrodas turbīnas V-2_78, V-2_79. Ķimales muiža (19.gs 1.p., neogotika, parks) (brīvdienu māja) virzienā uz ZR (daļējs apmežojums) 13 – 14 km attālumā atrodas turbīnas V-2_78, V-2_79, virzienā uz ZA 11 – 12 km attālumā turbīnas V-2_72, V-2_74, VES V2 ietekme nav novērojama.

VES V 2 Ietekmes apraksts, kritēriji	**Punkti**
Ainavā redzamo turbīnu skaits un ietekme uz tūrisma un rekreācijas objektiem Kritērijs izslēdz vai samazina citu kritēriju nozīmi vērtējumā*	
5 - 0	**1**
0	**0**
Ietekme uz ainavu tūrisma un rekreācijas objektu/uzņēmumu apkārtnē - turbīnu izkliedētība/blīvums (procentos)	
10 - 1	**1**
0	**0**
Turbīnas saskatāmo detaļu apjoms	
Turbīnas saskatāmas bet ietekme panorāmā nenozīmīga	**1**
Turbīnas nav saredzamas	**0**
Turbīnu attālums no tūrisma un rekreācijas objektiem	
Atrodas 10 - 15 km attālumā	**1**
Ietekme uz tūrisma un rekreācijas objektos esošo darbību	
atpūta - kultūras, sporta aktivitātes, dabas tūrisms, ekotūrisms, velotūrisms, pārgājieni, naktsmītnes un ēdināšana	

Pasta muiža SPA virzienā uz Z 15 km attālumā atrodas turbīnas V-2_78, V-2_79, virzienā uz Z (daļējs apmežojums) 13 – 14 km attālumā atrodas turbīnas V-2_78, V-2_79, virzienā uz Z 11 – 12 km attālumā turbīnas V-2_72, V-2_74, VES V2 ietekme maza - nav novērojama.

VES V 2 Ietekmes apraksts, kritēriji	**Punkti**
Ainavā redzamo turbīnu skaits un ietekme uz tūrisma un rekreācijas objektiem Kritērijs izslēdz vai samazina citu kritēriju nozīmi vērtējumā*	
5 - 0	**1**
Ietekme uz ainavu tūrisma un rekreācijas objektu/uzņēmumu apkārtnē - turbīnu izkliedētība/blīvums (procentos)	
10 - 1	**1**
0	**0**

Turbīnas saskatāmo detaļu apjoms	
Turbīnas nav saredzamas	**0**
Turbīnu attālums no tūrisma un rekreācijas objektiem	
Atrodas 10 - 15 km attālumā	**1**
Ietekme uz tūrisma un rekreācijas objektos esošo darbību	
atpūta, kultūras, sporta aktivitātes, kultūras tūrisms, dabas tūrisms, ekotūrisms, velotūrisms, pārgājieni, naktsmītnes un ēdināšana	

Spēlmaņu krogs, virzienā uz Z, ZA 14,5 km attālumā atrodas turbīnas. VES V2 ietekme nav novērojama.

VES V 2 Ietekmes apraksts, kritēriji	**Punkti**
Ainavā redzamo turbīnu skaits un ietekme uz tūrisma un rekreācijas objektiem Kritērijs izslēdz vai samazina citu kritēriju nozīmi vērtējumā*	
15 - 5	**2**
5 - 0	**1**
0	**0**
Ietekme uz ainavu tūrisma un rekreācijas objektu/uzņēmumu apkārtnē - turbīnu izkliedētība/blīvums (procentos)	
10 - 1	**1**
0	**0**
Turbīnas saskatāmo detaļu apjoms	
Turbīnas nav saredzamas	**0**
Turbīnu attālums no tūrisma un rekreācijas objektiem	
Atrodas 10 - 15 km attālumā	**1**
Ietekme uz tūrisma un rekreācijas objektos esošo darbību	
atpūta, naktsmītnes un ēdināšana	

Paulīnes burgernīca, tūrisma uzņēmums "Straumes", virzienā uz Z 15 km attālumā atrodas turbīnas. VES V2 ietekme maza.

VES V 2 Ietekmes apraksts, kritēriji	**Punkti**
Ainavā redzamo turbīnu skaits un ietekme uz tūrisma un rekreācijas objektiem Kritērijs izslēdz vai samazina citu kritēriju nozīmi vērtējumā*	
15 - 5	**2**
5 - 0	**1**
Ietekme uz ainavu tūrisma un rekreācijas objektu/uzņēmumu apkārtnē - turbīnu izkliedētība/blīvums (procentos)	
10 - 1	**1**
Turbīnas saskatāmo detaļu apjoms	
Turbīnas saskatāmas bet ietekme panorāmā nenozīmīga	**1**
Turbīnas nav saredzamas	**0**
Turbīnu attālums no tūrisma un rekreācijas objektiem	
Atrodas 10 - 15 km attālumā	**1**
Ietekme uz tūrisma un rekreācijas objektos esošo darbību	
ēdināšana	

Zaķu krogs, kempings "Zaķi", atpūtas vieta "Ceriņi" VES V2 ietekme nav novērojama; atpūtas vietas **"Paisumi, "HouseA"** VES V2 ietekme maza**,** turbīnas atrodas ZA virzienā saskatāmas mazā redzesleņķi 15 km attālumā.

VES V 2 Ietekmes apraksts, kritēriji	**Punkti**
Ainavā redzamo turbīnu skaits un ietekme uz tūrisma un rekreācijas objektiem Kritērijs izslēdz vai samazina citu kritēriju nozīmi vērtējumā*	
30 - 15	**3**
15 - 5	**2**
Ietekme uz ainavu tūrisma un rekreācijas objektu/uzņēmumu apkārtnē - turbīnu izkliedētība/blīvums (procentos)	
30 - 10	**2**
Turbīnas saskatāmo detaļu apjoms	

Turbīnas saskatāmas bet ietekme panorāmā nenozīmīga	**1**
Turbīnu attālums no tūrisma un rekreācijas objektiem	
Atrodas 15 km attālumā	**1**
Ietekme uz tūrisma un rekreācijas objektos esošo darbību	
atpūta, kultūras, sporta aktivitātes, kultūras tūrisms, dabas tūrisms, ekotūrisms, velotūrisms, ūdenstūrisms, pārgājieni, naktsmītnes un ēdināšana	

SPA Wellness virzienā uz A 15 km attālumā atrodas turbīnas V-2_78, V-2_79. 13 – 14 km attālumā atrodas turbīnas V-2_78, V-2_79, virzienā uz ZA 11 – 12 km attālumā turbīnas V-2_72, V-2_74, VES V2 ietekme nav novērojama.

VES V 2 Ietekmes apraksts, kritēriji	**Punkti**
Ainavā redzamo turbīnu skaits un ietekme uz tūrisma un rekreācijas objektiem Kritērijs izslēdz vai samazina citu kritēriju nozīmi vērtējumā*	
5 - 0	**1**
0	**0**
Ietekme uz ainavu tūrisma un rekreācijas objektu/uzņēmumu apkārtnē - turbīnu izkliedētība/blīvums (procentos)	
10 - 1	**1**
0	**0**
Turbīnas saskatāmo detaļu apjoms	
Turbīnas nav saredzamas	**0**
Turbīnu attālums no tūrisma un rekreācijas objektiem	
Atrodas 11 - 12 km attālumā	**1**
Ietekme uz tūrisma un rekreācijas objektos esošo darbību	
atpūta, kultūras, sporta aktivitātes, kultūras tūrisms, dabas tūrisms, ekotūrisms, velotūrisms, pārgājieni, naktsmītnes un ēdināšana	

Brīvdienu māja "Kaijas", virzienā uz A 15 km attālumā atrodas turbīnas V-2_78, V-2_79. 13 – 14 km attālumā atrodas turbīnas V-2_78, V-2_79, virzienā uz ZA 11 – 12 km attālumā turbīnas V-2_72, V-2_74, VES V2 ietekme nav novērojama; **Lighthouse Benki**, virzienā uz DA 11 km attālumā atrodas turbīnas, zemas veģetācijas periodā iespējama maza ietekme. VES V2 ietekme nav novērojama.

VES V 2 Ietekmes apraksts, kritēriji	**Punkti**
Ainavā redzamo turbīnu skaits un ietekme uz tūrisma un rekreācijas objektiem Kritērijs izslēdz vai samazina citu kritēriju nozīmi vērtējumā*	
15 - 5	**2**
5 - 0	**1**
Ietekme uz ainavu tūrisma un rekreācijas objektu/uzņēmumu apkārtnē - turbīnu izkliedētība/blīvums (procentos)	
10 - 1	**1**
Turbīnas saskatāmo detaļu apjoms	
Turbīnas saskatāmas bet ietekme panorāmā nenozīmīga	**1**
Turbīnas nav saredzamas	**0**
Turbīnu attālums no tūrisma un rekreācijas objektiem	
Atrodas 11 - 15 km attālumā	**1**
Ietekme uz tūrisma un rekreācijas objektos esošo darbību	
atpūta, kultūras, sporta aktivitātes, kultūras tūrisms, dabas tūrisms, ekotūrisms, velotūrisms, ūdenstūrisms, pārgājieni, naktsmītnes un ēdināšana	

"Krāces 18", **Brīvdienu mājas "Krikši"**, (laivas, katamarāni, atpūtas vieta pašā Užavas upes krastā ar vairākām brīvdienu mājiņām), **Upmalnieki, Mazie Upmalnieki, Upesgrīvas** VES V2 ietekme nav saskatāma, **Ganības – nometņu vieta,** VES V2 ietekme maza. Virzienā uz A, DA 11 km attālumā no atpūtas vietām atrodas turbīnas, zemas veģetācijas periodā iespējama maza ietekme.

VES V 2 Ietekmes apraksts, kritēriji	**Punkti**
Ainavā redzamo turbīnu skaits un ietekme uz tūrisma un rekreācijas objektiem Kritērijs izslēdz vai samazina citu kritēriju nozīmi vērtējumā*	
5 - 0	**1**

Ietekme uz ainavu tūrisma un rekreācijas objektu/uzņēmumu apkārtnē - turbīnu izkliedētība/blīvums (procentos)	
10 - 1	**1**
Turbīnas saskatāmo detaļu apjoms	
Turbīnas saskatāmas bet ietekme panorāmā nenozīmīga	**1**
Turbīnu attālums no tūrisma un rekreācijas objektiem	
Atrodas 10 - 15 km attālumā	**1**
Ietekme uz tūrisma un rekreācijas objektos esošo darbību	
atpūta, kultūras, sporta aktivitātes, kultūras tūrisms, dabas tūrisms, ekotūrisms, velotūrisms, ūdenstūrisms, pārgājieni, naktsmītnes un ēdināšana	

Viesu nams "Leču muiža", brīvdienu māja "Jaunleči", virzienā uz D 16 km attālumā atrodas turbīnas, VES V2 ietekme nav saskatāma.

VES V 2 Ietekmes apraksts, kritēriji	**Punkti**
Ainavā redzamo turbīnu skaits un ietekme uz tūrisma un rekreācijas objektiem Kritērijs izslēdz vai samazina citu kritēriju nozīmi vērtējumā*	
5 - 0	**1**
Ietekme uz ainavu tūrisma un rekreācijas objektu/uzņēmumu apkārtnē - turbīnu izkliedētība/blīvums (procentos)	
10 - 1	**1**
Turbīnas saskatāmo detaļu apjoms	
Turbīnas saskatāmas bet ietekme panorāmā nenozīmīga	**1**
Turbīnu attālums no tūrisma un rekreācijas objektiem	
Atrodas 10 -15 km attālumā	**0**
Ietekme uz tūrisma un rekreācijas objektos esošo darbību	
atpūta, kultūras, sporta aktivitātes, kultūras tūrisms, dabas tūrisms, ekotūrisms, velotūrisms, pārgājieni, naktsmītnes un ēdināšana	

Lauku sēta "Rūķi", virzienā uz D 16 km attālumā atrodas turbīnas, lauku sētā turbīnas nav saskatāmas, pie īpašuma D pusē zemu pie horizonta saskatāmas turbīnas, VES V2 ietekme maza.

VES V 2 Ietekmes apraksts, kritēriji	**Punkti**
Ainavā redzamo turbīnu skaits un ietekme uz tūrisma un rekreācijas objektiem Kritērijs izslēdz vai samazina citu kritēriju nozīmi vērtējumā*	
46 - 30	**5**
30 - 15	**3**
15 - 5	**2**
Ietekme uz ainavu tūrisma un rekreācijas objektu/uzņēmumu apkārtnē - turbīnu izkliedētība/blīvums (procentos)	
70 - 30	**3**
30 - 10	**2**
Turbīnas saskatāmo detaļu apjoms	
Turbīnas balsta daļa/ rotors/spārni	**5**
Turbīnu attālums no tūrisma un rekreācijas objektiem	
Atrodas 10 - 15 km attālumā	**0**
Ietekme uz tūrisma un rekreācijas objektos esošo darbību	
atpūta, kultūras, sporta aktivitātes, kultūras tūrisms, dabas tūrisms, ekotūrisms, velotūrisms, pārgājieni, naktsmītnes un ēdināšana	

REKREĀCIJAS UN TŪRISMA OBJEKTU (NAKTSMĪTNES, ĒDINĀŠANA, ATPŪTAS PASĀKUMI) RADIĀLAIS ATTĀLUMS (km) NO VES V2 TURBĪNĀM

Attālums no turbīnām 15 - 20 km

Apartamenti "Vējdzirnavas", apartamentu augšstāvos iespējams zemu pie horizonta 19 km attālumā, virzienā uz D saskatīt turbīnas, VES V2 turbīnu vizuālā ietekme maza, tūrisma objekta gruntsgabala virsmas līmenī VES V2 ietekme nav novērojama.

Viesu nams "Ķīši", **Kempings "Ezermaļi"** (Zvirgzdu ezera krastā), virzienā uz Z 16 km attālumā atrodas turbīnas V-2_78, V-2_79, V-2_72, V-2_74, VES V2 ietekme nav novērojama.

Basu tautas nams. Etniskais centrs "Suiti" Gudenieku pagasts**,** virzienā uz Z 26 km attālumā atrodas turbīnas V-2_78, V-2_79, V-2_72, V-2_74, VES V2 ietekme nav novērojama.

Rekreācijas un tūrisma resursu – kultūras mantojuma piesaiste vas "latvijas valsts ceļi" izstrādātās autoceļu kartes kategorijām, virzieniem un numerācijai (latvijas valsts ceļi, 2025) [4]

Esošais autoceļu tīkls (galvenie autoceļi (A), reģionālie autoceļi (P), vietējie autoceļi (V), blakusceļi ir visapjomīgākais tūrisma plūsmas nodrošinātājs, tādēļ izmantots kā pētījuma struktūras elements, ap kuru izvietojas zemāk minētie kultūras pieminekļi kā rekreācijas un tūrisma resurss VES V2 teritorijā, t.sk. izpētes teritorijā. Šo tūrisma autoceļu ainavās daudzviet vizuālo ietekmi rada VES V2 turbīnu parks.[5]

Galvenajiem valsts autoceļiem **(A10) Rīga-Ventspils un (A9) Rīga-Liepāja ir** liela nozīme tūrisma plūsmas tranzītam uz aktīvu tūrisma reģionu, kuru var ietekmēt VES V2 paredzētā darbība.

Reģionālais autoceļš (P119) Kuldīga-Īvande-Ēdole-Alsunga-Jūrkalne (IVN ziņojuma 10. pielikuma vizualizācija – 13., 26. att.) un tam piesaistītie vietējais autoceļi V1291 Deksne – Ventspils ceļš, V1287 Krastnieki – Ceriņi, V1268 Ēdole – Ābeļi – Priedulāji, V1288 Ēdole – Liedagas, V1271 Ēdole – Lēpices, V1269 Alsunga - Tērande – Ziras. Tuvumā esošais **Vecais Suitu ceļš** ir pašvaldības nozīmes kultūras piemineklis ar ainavisku un kultūrvēsturisku nozīmi kā vēsturiskais ceļš no Kuldīgas uz Alsungu (V1279), ceļa līkumi pastiprina Alsungas dabas un Suitu kultūrtelpas vērtību iekļaušanu velotūrismā. Atsevišķos nelielos ceļa posmos pirms Īvandes, starp Īvandi un Ēdoli, Ēdolē, pirms Alsungas, starp Alsungu un Jūrkalni iespējams saskatīt VES V2 turbīnas.

A Alternatīva: VES V2 turbīnu V-2_67, V-2_68, V-2_72, V-2_74, V-2_78, V-2_79 būves atcelšana samazinās ietekmi uz ainavu šajā tūrisma maršrutu ceļa posmā, maza ietekme iespējama no citām, attālākajām VES V2 turbīnām (IVN ziņojuma 10. pielikuma A Alternatīva vizualizācija – 13., 26. att.)

Kurmāles pagastā esošie valsts, reģionālās un vietējās nozīmes arheoloģijas, arhitektūras un mākslas pieminekļi: Kurmāles (Meņģu) pilskalns.

Īvandes pagastā esošie valsts, reģionālās un vietējās nozīmes arheoloģijas, arhitektūras un mākslas pieminekļi:

8. att. **Īvandes muižas pils Z fasāde** 11.08.2025) (autora foto)

Lielīvandes muižas apbūve, vecā dzīvojamā ēka, klēts, stallis, kāpnes (18. gs. b. -20. gs.s.), Īvandes luterāņu baznīca (1815. -1816.), Īvandes ūdensdzirnavas ar iekārtu (1842.),

[4] Detalizētāku informāciju par pētījumā iekļautajiem valsts, reģionālās un vietējās nozīmes kultūras piemineklim skat. IVN ziņojuma nodaļā Paredzētās vēja elektrostacijas parka "Ventspils 2" darbības ietekmes zonā esošā kultūrvēsturiskā nozīmīguma novērtējums

[5] Detalizētāku informāciju par ziņojumā iekļauto ainavu vērtējumu skat. IVN ziņojuma nodaļā Paredzētās vēja elektrostacijas parka "Ventspils 2" darbības ietekmes zonā esošo ainavu nozīmīguma novērtējums

Vecmuižas (Īvandes) pilskalns (vēlais dzelzs laikmets). Pašvaldības nozīmes kultūrvides objekti: Piemiņas akmens (1977) Kuldīgas apriņķa pirmajam kolhozam "Cīņa" (1948), pie Vecā Suitu ceļa starp Upītēm un Todaižiem; **Mazīvandes muiža,** vēlāk kolhoza kultūras nams 2,2 km uz Z no Lielīvandes muižas.

9. att. **Autoceļa Kuldīga – Ēdole- Alsunga – Jūrkalne ceļa ainava** (11.08.2025) (autora foto)

10. a,b,c att. **Ēdoles pils** (11.08.2025) (autora foto)

Ēdoles pagastā esošie valsts, reģionālās un vietējās nozīmes arheoloģijas, arhitektūras un mākslas pieminekļi: Ēdoles viduslaiku pils (viduslaiki - jaunie laiki; 14. -20. gs.), Ēdoles pils ar nocietinājuma grāvjiem un parku (13. gs., 1836., 19. gs. s.). Ēdolē ir vienīgā Kurzemes bīskapijas celtā pils (1264), kura vēl ir apdzīvojama, ir bijusi nozīmīgākais baronu fon Bēru *(von Behr)* centrs Kurzemē. Šobrīd pilī darbojas muzejs, baronu dzimtas pils interjera ekspozīcija. No pils torņa paveras skaists skats uz Tempļa kalnu, dzirnavu dīķi un tā saliņu, dzirnavām, parku, Vankas upes senleju un plašo muižas saimniecisko kompleksu. Ēdoles viduslaiku pils muzejā apmeklētājiem apskatāma pastāvīgā ekspozīcija. Mūsdienās Ēdoles pils zināma ne tikai kā valsts nozīmes arhitektūras piemineklis, bet arī kā dažādu koncertu, izstāžu un citu pasākumu norises vieta. Ēdoles pils un pagalms ir iemūžināts leģendārajā latviešu mākslas filmā "Emīla nedarbi". Te darbojas "Pilskrogs" un viesnīca uzņemot līdz pat 100 viesiem. Ēdoles luterāņu baznīca un kapliča (1648. 19. gs. 1.p.), baznīcā apskatāmi 19 valsts un reģionālās nozīmes mākslas pieminekļi, Ēdoles senkapi (vēlais dzelzs laikmets), Strazdiņu senkapi (vēlais dzelzs laikmets), Struju senkapi (viduslaiki), Pūjalgu pilskalns (vēlais dzelzs laikmets), Pūjalgu Baznīcas kalns - kulta vieta (vēlais dzelzs laikmets).

Piemineklis Krišjānim Valdemāram (autors Artūrs Bruno Štrauss). Allažu svētliepa, Ēdoles mācītājmuiža, pastorāts (1857), te darbojies mācītājs Karls Gotlībs Šmits (1844. - 1875.), kurš vācis un pētījis latviešu folkloru. Mātru muiža (19.gs s.) spirta rūpals, mūsdienās muižas komplekss degradējies, Piemiņas liepa 1905. gada notikumiem, Pūjalgu māju laukā, Piemiņas akmens 1905. gada revolucionāriem, autoceļa P108 R malā netālu no krustojuma ar V1288.

Alsungas pagastā esošie valsts, reģionālās un vietējās nozīmes arheoloģijas, arhitektūras un mākslas pieminekļi: Dižgabala kalns – pilskalns, Alsungas pils (14. gs. - 16. gs.), Sv. Miķeļa Alsungas Romas katoļu baznīca (16. gs.), baznīcā apskatāmi 38 valsts un reģiona nozīmes mākslas pieminekļi. Ekspozīcija "Suitu godi", Alsungas Amatu māja, Tējas namiņš "Sapņotava", Kafejnīca "Spēlmaņu krogs", Ziedulejas parks, Žibgravas veselības taka, Suitu takas: Lielais akmens, Senais jūras krasts, ZOO vilciens, Apkārt Alsungas ezeram, Garais sils; Murkšķu sēta "Jaunstuči" lielākās zemes vāveres – murkšķi, Mežvidu labirints "Mežvidi".

Reģionālais autoceļš (P111) Liepāja-Jūrkalne-Ventspils (IVN ziņojuma 10. pielikuma vizualizācija – 15. att.) un tam piesaistītie vietējie autoceļi: V1186 Labrags-Rīva-Sarkanvalks; V1350 Ziras – Vēkas; V1327 Užava; V1351Ventava – Užava; V1308 Ventspils - Avotiņi; savienojums ar **reģionālo autoceļu (P119) Kuldīga-Īvande-Ēdole-Alsunga-Jūrkalne.**

Atsevišķos nelielos ceļa posmos pie Sārnates, Užavas, Pentuļiem augsta VES V2 turbīnu intensitāte autoceļa labās puses panorāmā.

A Alternatīva: VES V2 turbīnu V-2_67, V-2_68, V-2_72, V-2_74, V-2_78, V-2_79 būves atcelšana samazinās ietekmi uz ainavu šajā tūrisma maršrutu ceļa posmā,, maza ietekme iespējama no citām, attālākajām VES V2 turbīnām (IVN ziņojuma 10. pielikuma A Alternatīva vizualizācija – 15. att.)

Jūrkalnes pagastā esošie valsts, reģionālās un vietējās nozīmes arheoloģijas, arhitektūras un mākslas pieminekļi: Ulmales - Labraga ev. – luterāņu baznīca, Jūrkalnes katoļu baznīca (1862.), reģiona nozīmes arhitektūras piemineklis, baznīcā apskatāmi 2 reģiona nozīmes mākslas pieminekļi, Cerību bura.

Užavas pagastā esošie valsts, reģionālās un vietējās nozīmes arheoloģijas, arhitektūras un mākslas pieminekļi: Sārnates apmetne (vidējais - vēlais neolīts), Sāmīšu viduslaiku kapsēta (viduslaiku- jaunie laiki), Užavas senkapi (vēlais dzelzs laikmets – viduslaiki), Silkāju senkapi (vēlais dzelzs laikmets – viduslaiki), Užavas Elku liepa un Elku strauts - kulta vieta (vēlais dzelzs laikmets - jaunie laiki), Celmu apmetne (5600.-4500.g.p.m.ē., 3400.-1500.g.p.m.ē.), Sārnates baptistu baznīca Užavas baptistu baznīca Užavas bākas tornis un mašīnmāja (1879.), Užavas luterāņu baznīca (ap 1783.), valsts nozīmes arhitektūras piemineklis. Baznīcā apskatāmi valsts nozīmes mākslas pieminekļi - altāris (ap 1783.), durvju komplekts (18.gs.), trīs liturģiskie priekšmeti. Pašvaldības nozīmes kultūrvides objekti: Baptistu baznīca, Piemineklis represētajiem, Sārnates stāvkrasts, Komponista Aldoņa Kalniņa dzimtās mājas "Braki", kapteiņa N.Duves piemiņas vieta, Sārnates muiža, Užavas jūrskola "Nikažos", Vendzavu kapsētā tēlnieka Paula Jaunzemja akmens skulptūras, Sārnates aleja, Sārnates baptistu baznīca, padomju armijas karaspēka daļas.

Vārves pagastā esošie valsts, reģionālās un vietējās nozīmes arheoloģijas, arhitektūras un mākslas pieminekļi: Pasiekstes vējdzirnavas (19. gs. 2.p.). Pašvaldības nozīmes kultūrvides objekti: Leču muiža (*Gut Atlitzen)*, Pasiekstes muiža (*Gut Passeexten)*, Vārves muiža (*Gut Warwen)*, Zūru muiža (*Gut Suhrs)*. Pasiekstes senkapi (senākais - vēlais dzelzs laikmets), Bēķu viduslaiku kapsēta (viduslaiki), Dumbrinieku senkapi (vidējais dzelzs laikmets).

Tārgales pagastā esošie valsts, reģionālās un vietējās nozīmes arheoloģijas, arhitektūras un mākslas pieminekļi: Elku liepa, Kraupu liepa, osis - kulta vieta (vēlais dzelzs laikmets - jaunie laiki), Tārgales baznīcas vieta (viduslaiki).

Reģionālais autoceļš (P122) Ventspils-Piltene un tam piesaistītie vietējie autoceļi V1329 Pope - Elkšķene – Tārgale; V1330 Kamārce – Gārzde – Zūru dzirnavas; V1310 Piltene – Silakrogs; V1309 Piltene – Zlēkas (IVN ziņojuma 10. pielikuma vizualizācija – 1., 2., 12.1., 12.2. att.); V1326 Ugāle - Cirkale – Zlēkas; **reģionālais autoceļš (P123) Zlēkas-Ugāle.** Atsevišķos nelielos ceļa posmos pie Piltenes augsta VES V2 turbīnu intensitāte autoceļa labās puses panorāmā.

A Alternatīva: VES V2 turbīnu V-2_67, V-2_68, V-2_72, V-2_74, V-2_78, V-2_79 būves atcelšana samazinās ietekmi uz ainavu šajā tūrisma maršrutu ceļa posmā, maza ietekme iespējama no citām, attālākajām VES V2 turbīnām (IVN ziņojuma 10. pielikuma A Alternatīva vizualizācija – 1., 2., 12.1., 12.2. att.).

Piltenes pagastā esošie valsts, reģionālās un vietējās nozīmes arheoloģijas, arhitektūras un mākslas pieminekļi: Lagzdīnes pilskalns (vidējais dzelzs laikmets - vēlais dzelzs laikmets), Piltenes pilsdrupas (14. gs. s), Piltenes viduslaiku pils (viduslaiki - jaunie laiki), Piltenes luterāņu baznīca (1709. -1719.), Landzes luterāņu baznīca (1701.-1776.), Landzes baznīcas senkapi (vēlais dzelzs laikmets – viduslaiki), Sudmaļkalns - senkapi (Mēra kapi) (vidējais dzelzs laikmets), Krītakalna viduslaiku kapsēta, Čunču viduslaiku kapsēta (viduslaiki - jaunie laiki), Lāmu pilskalns (viduslaiki - jaunie laiki).

Ugāles pagastā esošie valsts, reģionālās un vietējās nozīmes arheoloģijas, arhitektūras un mākslas pieminekļi: Lamiķu senkapi (viduslaiki), Laukgaļu senkapi (viduslaiki), Būdiņu senkapi (12./13.–15./16. gs.), Rāpatu senkapi (Zviedru kapi) (viduslaiki/jaunie laiki), Sirgumu ciema vieta (viduslaiki), Sirgumu senkapi (viduslaiki), Māteru apmetne (viduslaiki), Māteru Velnapēdas akmens - kulta vieta (vēlais bronzas laikmets – viduslaiki), Veckušķu Svētozols (vēlais dzelzs laikmets - jaunie laiki), Jaunvietu pilskalns (vēlais dzelzs laikmets), Krišiņu senkapi (viduslaiki), Modmuižas apmetne (viduslaiki).

Zlēku pagastā esošie valsts, reģionālās un vietējās nozīmes arheoloģijas, arhitektūras un mākslas pieminekļi: Zlēku luterāņu baznīca (1645.), baznīcā aplūkojami 23 valsts un reģionālās nozīmes mākslas pieminekļi, Jāņkalna viduslaiku kapsēta (viduslaiki), Dzikļu senkapi (vidējais dzelzs laikmets), Pasilciema senkapi (vēlais dzelzs laikmets – viduslaiki), Pabērzkalna senkapi (vēlais dzelzs laikmets), Pabērzkalns - pilskalns ar apmetni (vēlais dzelzs laikmets), Gaisiņu senkapi (viduslaiki), Valleskalns – pilskalns (jaunie laiki), Zlēku Karātavu kalns – pilskalns (vēlais dzelzs laikmets – viduslaiki), Zlēku pilskalns- kulta vieta (vēlais

dzelzs laikmets), Ēčkalna senkapi (viduslaiki - jaunie laiki), Paventu pilskalns (vēlais dzelzs laikmets), Jaunbērzu apmetne (vēlais dzelzs laikmets), Abavmuižas kulta akmens (viduslaiki).

Reģionālais autoceļš (P108) Ventspils-Kuldīga-Saldus (IVN ziņojuma 10. pielikuma vizualizācija – 25. att.) un tam piesaistītie vietējie autoceļi V1328 apkārt Zūru muižai; V1351 Ventava – Užava; V1269 Alsunga Tērande – Ziras; V1348 Bērziņi – Vendzavas; V1268 Ēdole – Ābeļi – Priedulāji; V1288 Ēdole – Liedagas; **reģionālais autoceļš (P123) Zlēkas-Ugāle** (IVN ziņojuma 10. pielikuma vizualizācija – 7., 8., 19. att.)**;** vietējie autoceļi V1281 Ķimale – Padure – Deksne; V1291 Deksne – Ventspils ceļš. Atsevišķos nelielos ceļa posmos pie Vendzavas Ventavas, Zūrām augsta VES V2 turbīnu intensitāte autoceļa labās puses panorāmā.

A Alternatīva: VES V2 turbīnu V-2_67, V-2_68, V-2_72, V-2_74, V-2_78, V-2_79 būves atcelšana samazinās ietekmi uz ainavu šajā tūrisma maršrutu ceļa posmā, maza ietekme iespējama no citām, attālākajām VES V2 turbīnām (IVN ziņojuma 10. pielikuma A Alternatīva vizualizācija –7., 8., 19. att.).

Ziru pagastā esošie valsts, reģionālās un vietējās nozīmes arheoloģijas, arhitektūras un mākslas pieminekļi: Priednieku apmetne (vidējais - vēlais mezolīts; vēlais bronzas - agrais dzelzs laikmets), Ratnieku senkapi (viduslaiki), Sises apmetne precizēt (vēlais mezolīts - agrais neolīts), Sises senkapi (vēlais dzelzs laikmets – viduslaiki), Sembu senkapi (12.-15.gs.).

Padures pagastā esošie valsts, reģionālās un vietējās nozīmes arheoloģijas, arhitektūras un mākslas pieminekļi: Padures muižas apbūve (18. gs. 19. gs.), Muižas dzīvojamā ēka (18.gs.,19. gs., 2.c.,1870.), Klēts (18. gs.), Parks (19. gs.II p.), Tigves (Tigas) pilskalns (vēlais dzelzs laikmets), Tigves senkapi (11.-15.gs.), Padures (Beltes) pilskalns ar apmetni (vēlais bronzas- senākais dzelzs laikmets; vidējais-vēlais dzelzs laikmets; jaunie laiki), Ābelnieku senkapi (agrais - vidējais dzelzs laikmets), Padures vecās skolas senkapi (11. - 14.gs.), Lapsu senkapi (9./10.gs.). Pašvaldības nozīmes kultūrvides objekti: Ķimalas muiža 1832., Brēdrihu dzimtas īpašums, 19. gs. b. pārbūve neogotikas stilā, pēc agrārās reformas muižas pilī darbojās Padures pamatskola, Nabas muiža (19. gs. v.) starp Lielo Nabas ezeru un Ventu, muižas komplekss degradēts.

Kuldīgas vecpilsēta UNESCO mantojuma vieta

VES V2 ietekme, ņemot vērā Kuldīgas vecpilsētas UNESCO mantojuma vietas robežas un buferzonas lielo attālumu 16 km, ir vizuāla atšķirīgos līmeņos. Vislielākā ietekmes intensitāte tiek konstatēta tūristu visvairāk apmeklētās Kuldīgas vecpilsētas vietās - sakrālās arhitektūras, industriālā mantojuma pieminekļu vertikālēs, skatu tornī un pilsētas laukumos.

A Alternatīva: ZR virzienā orientētā izejošo skatu panorāmā **no Kuldīgas vecpilsētas mantojuma vietas** skatu punktiem Sv. Annas ev. lut. baznīcā (IVN ziņojuma 10. pielikuma A Alternatīva vizualizācija – 3. att.), Sv. Katrīnas ev. lut. baznīcā (IVN ziņojuma 10. pielikuma A Alternatīva vizualizācija – 4. att.), Kuldīgas skatu tornī (IVN ziņojuma 10. pielikuma A Alternatīva vizualizācija – 5. att.), turbīnu V-2_79, V-2_78 būves atcelšana samazinās iespējamo VES V2 ietekmi kreisajā pusē saīsinot VES V2 siluetu līniju 14% apmērā. VES V2 priekšplānā esošo turbīnu V-2_72, V-2_74, V-2_68, V-2_67 būves atcelšana samazinās kopējo VES V2 siluetu radīto ietekmi.

Kuldīgas skatu tornis (25 m) atrodas Pārventas parkā (IVN ziņojuma 10. pielikuma vizualizācija – 5. att.), dabas lieguma "Ventas ieleja" teritorijā, ir vairākas platformas dažādiem skatu leņķiem uz UNESCO Pasaules mantojuma vietu – Kuldīgas vecpilsētu, gleznaino Ventas ieleju, Ventas rumbu un vēsturisko Ķieģeļu tiltu (IVN ziņojuma 10. pielikuma vizualizācija – 6. att.).

Ventas rumba ir platākais ūdenskritums Eiropā – 249 m, augstums ir no 1,6 līdz 2,2 metriem. Ventas rumba ir dabas piemineklis un ietilpst Ventas ielejas dabas liegumā. Pavasarī te novērojama unikāla dabas parādība – vimbām dodoties uz nārsta vietām augšup pa upi, tās cenšas pārvarēt ūdenskritumu to pārlecot. Tūrisma resursi - Zelta Apelsīna apartamenti, restorāns Bankerts, Pils iela, Pastaigu taka.

Alekšupītes ūdenskritums (šobrīd augstākais ūdenskritums Latvijā – 4.15 m) izveidots 17.gadsimta pirmo papīra dzirnavu darbināšanai, ir atraktīvs papildinājums sava veida ūdenskritumu *rekordiem* popularizējot pilsētu.

Veckuldīgas pilskalns (9.–12. gadsimts) ierīkots 15–20 m augstā zemes ragā starp Krāčupīti un Ventu nolīdzinot 90 x 100 m lielu plakumu, uz dienvidrietumiem no vaļņa un grāvja, senlejas krasta turpinājumā atradusies ap 130 m gara un 40–90 m plata priekšpils. Tuvumā atradusies senpilsēta, kas aizņēmusi apmēram 9,5 ha platību. Te atrodas labiekārtota Latvijas valsts mežu atpūtas vieta.

Kuldīgas vecpilsēta ilgus gadus ir bijusi viens no pievilcīgākajiem tūrisma galamērķiem Latvijā, šobrīd ir pazīstama arī visā pasaulē. Te pieejams daudzveidīgs un augsti kvalitatīvs tūrisma un rekreācijas pakalpojumu piedāvājums ar pievienoto kultūrvēturiskās identitātes vērtību un jaunradi ilgtspējīgās pārvaldības nodrošinājumā.

Attīstīti UNESCO kultūrvēstures, Kuldīgas gastronomiskais un amatniecības maršruti. Eksistē Tūrisma plūsmas vadības plāns tūrisma plūsmas ceļiem ārpus pilsētas centra.

Kuldīgas Adatu tornis, 1854. gadā te dibināta vienīgā adatu fabrika Krievijas impērijā, šobrīd industriālā mantojuma ēka, kādreizējā telegrāfa tornī, no kura paveras panorāmas skats uz vecpilsētu, izveidota ekspozīcija par adatu. **Kuldīgas Adatu fabrika** ir kultūrtelpa un mājvieta Latvijas Mākslas akadēmijas starptautiskās maģistra studiju programmas "Pakalpojumu dizaina stratēģijas un inovācijas" studentiem no visas pasaules, inovatīva un starptautiska mākslas, izglītības un koprades māja Kuldīgā, Kuldīgas mākslinieku rezidence, prototipēšanas darbnīcas, Kuldīgas digitālais centrs un LIAA Kuldīgas biznesa inkubators.

Nav saskatāma VES V2 **vizuālā ietekme** tūrismu un rekreāciju bagātinošiem kultūras projektiem un objektiem, kas darbojas pilsētvidē ielu un laukumu virsmas līmenī.

Ievērojamākie no tiem:

Dzīvais muzejs "Senās Kuldīgas stāsts" - pastaiga cauri vēsturei, par hercoga Jēkaba kuģiem, tirdzniecības plāniem, par Kuldīgas spožumu un postu, **piemineklis Ēvaldam Valteram** - vides objekts «Tējas tase kopā ar Ēvaldu Valteru» (Oskars Mikāns, 2016.), **Vides objekts "Teleports", Visumnīca** - gaismas, skaņas un ilūzijas piedzīvojumu telpa, **Dabas sajūta** no Latvijas augiem, kas auguši Kuldīgas apkārtnē (Ventas senlejas pļavās, mežos, upē, upes krastos un ainavu dārzos pie privātmājām) gatavo smaržīgus hidrolātus, **Dabas Galerija** - jaunradīts koncepts, eksperimentāls piedzīvojums dabā, kas apmeklētājiem dāvā jaunu pieredzi un emocijas, akcentē dabas un cilvēku mijiedarbību, izceļ lokālā reģiona dabas bagātības, veido dažādu nozaru sinerģiju, **Kaļķu ielas kvartāls, Retro velo muzejs "Ciskdrill", Mākslas telpa "Studija" Mākslinieku Rezidences galerija, Kuldīgas Mākslas nams.**

Līdzās kultūras mantojumam būtisks resurss tūrismā ir *Natura 2000* teritorijas[6]. VES V2 izpētes teritorijā atrodas dabas liegums "Ventas ieleja" (daudzveidīgu biotopu bagātība, daudz retu augu (maurloks, laksis, mūru sīkpaparde, dobais cīrulītis, mīkstā cietpiere u.c.) un dzīvnieku (cīrulīšu dižtauriņš, marmora rožvabole, rūsganbrūnais koksngrauzis, ziemeļu gulbis, zivjērglis, mežirbe, niedru lija, klinšu ērglis u.c.) sugu), **dabas parks "Pinku ezers"** (viena no nedaudzajām subglaciālās izcelsmes ezerdobēm Rietumkursas augstienē), **dabas parks "Užavas lejtece"** (putniem nozīmīgā vieta, migrācijas laikā lielā skaitā pulcējas ūdensputni), **dabas liegums "Diļļu pļavas"** (Kurzemei raksturīgs zālāju tips - zilganā molīnija un stāvā vilkakūla), **dabas parks "Riežupe"** (nozīmīgi nogāžu un gravu meži, upju straujteces un smilšakmens atsegumi, 17 dižkoki, 7 izcili koki), **dabas liegums "Sārnates purvs"** (nozīmīga augsto purvu un purvu ieplaku aizsardzības vieta), **dabas liegums "Užavas augštece"** (mazāk pārveidotais Užavas palienes posms, aizsargājamās putnu sugas) (Teritoriju apraksti *(Natura 2000)*, 2025). *Natura 2000* teritorijas sniedz unikālas iespējas putnu vērošanai, sugu un biotopu izpētei, brīva laika pavadīšanai dabā, ir nozīmīga pievienotā vērtība šajā ziņojumā minētiem velo un ūdenstūrisma maršrutiem Ventas, Užavas, Abavas upēs, pārgājieniem, kā daudzveidības komponente kultūras tūrismā. Pastāv risks dabas un eko tūrisma jomas - putnu vērošanas samazināšanā sakarā ar VES V2 ietekmi uz šeit ligzdojošiem un migrējošiem putniem augšminētajās *Natura 2000* teritorijās un ārpus tām.

Velotūrisms

VES V2 rada vizuālo ietekmi atsevišķos velomaršrutu posmos: **EuroVelo 10** Baltic Sea Cycle Route Gulf of Riga & Courland's Coast, maršruta gaita: Pāvilosta-Jūrkalne-Kuldīga-Ventspils, **EuroVelo 13** *Iron Curtain Trail* maršruta gaita: Pāvilosta-Jūrkalne-Kuldīga-Ventspils (EuroVelo, 2025). **Latvijas Velo maršrutu karte Kurzeme (Latvijas Velo maršrutu karte Kurzeme): Ventas upes velomaršruts**, maršruta gaita: *Ventspils - Tārgale - P- Zlēkas - Ventava - Zūras - Vārve – Ventspils* virzās gar Ventas upes abiem krastiem, Ventas labajā krastā viegls brauciens, baudot mierīgu un klusu upes ielejas ainavu un viesojoties Tārgalē, Piltenē un Zlēkās. Ventas kreisā krasta maršrutā ciemati - Ventava, Zūras, Vārve. **Velomaršruts** *Kuldīga –Īvande – Ēdole – Alsunga – Upītes – Kuldīga* - virzās pa etnogrāfisko suitu novadu un savieno Kuldīgu ar Alsungu. Pieredzējuši velobraucēji var veidot savu maršruta trasējumu, savienojot P110 ceļu un Veco suitu ceļu pa vairākiem ainaviskiem savienojošiem ceļu posmiem. Maršruta papildinājumā pieejama Ivandes muiža, Ēdoles pils, *murkšķu* ferma, Suitu ēdieni Alsungā Spēlmaņu krogā. **Padures mazais veloaplis,** maršruta gaita:

[6] Detalizētāku informāciju par VES V2 ietekmi uz *Natura 2000* teritorijām skat. šī IVN ziņojuma nodaļā VES ietekme uz *Natura 2000* teritorijām)

Kuldīga - Veckuldīgas pilskalns - Dzelzavots - Padure - Keramika – Kuldīga. **Riežupes lielais veloaplis**, maršruta gaita: *Kuldīga – Riežupes smilšu alas - Ķūķciems – Mežvalde – Kuldīga.* Velomaršruts **Apkārt Usmas ezeram**, maršruta gaita: *Usma – Amjūdze – Āpciems – Usma.* **Mežataka ar velo Kurzemē,** maršruta gaita: *Renda – Kuldīga – Snēpele.*

Pārgājieni

Mežtaka Baltic Forest Hiking maršruta gaita: Lietuva - Aizpute – Kuldīga – Renda. Igaunijā, Mežtaku atpazīsi kā *Metsa Matkarada*, Lietuvā – *Miško takas*. Latvijā **Mežtakas** 91.posms Aizpute-Snēpele-Kuldīga- Renda-Sabile.

Veselības maršruti "Veckuldīgas pilskalna noslēpumi", "Ventas skatus un vēstures šarmu meklējot".

Dabas liegums "Ventas ieleja" Veselības maršruts stiepjas cauri dabas liegumam "Ventas ieleja", ļauj novērtēt un izbaudīt gan teritorijā atrodamās dabas vērtības, gan kultūrvēsturisko mantojumu. Ventas rumba, viens no populārākajiem tūrisma objektiem Latvijā, Dabas liegumā "Ventas ieleja" atrodas vairāki kultūrvēsturiskie pieminekļi **(**Mežtaka, 2025**)**.

VES V2 ietekme nav saskatāma pa jūras krastu plānoto maršrutu **Jūrtaka,** kas ir Eiropas garās distances pārgājienu maršruta E9 daļa, kuru Latvijā atsevišķos posmos iespējams veikt ar velosipēdu. Jūras krasts ir mainīgs, stāvkrastus noskalo vētras, mainās pludmale, smilšaina liedaga vietā var parādīties oļi vai pat akmeņi. Pārgājienu maršruts gar Baltijas jūras piekrasti Lietuvā, Latvijā, Igaunijā (Jūrtaka, 2025). Ar VES V2 saistītais posms ir Jūrkalne – Užava – Vārve, kur atsevišķās vietās, paceļoties stāvkrastā, ainavu koridoros ar skatu A virzienā 10 un vairāk km attālumā var parādīties VES turbīnas.

Veselības takas un pārgājieni Kuldīgas apkārtnē. Vizuālās analīzes rezultātā var secināt, ka VES V2 vizuālā ietekme nav novērojama Ķieģeļa tilta līmenī, kas norāda, ka maršrutus "Veckuldīgas pilskalna noslēpumi", "Ventas skatus un vēstures šarmu meklējot" zemāk par tilta virsmu VES V2 neietekmē, taču atsevišķās augstākās vietās ainavu koridoros var pieļaut zemu virs horizonta 15 km attālumā esošo VES turbīnu augšdaļu redzamību šajos pārgājienu tūrisma maršrutos.

11. a,b,c,d,e,f att. **Mārtiņsala, rekreācijas vieta Kuldīgā** (11.08.2025) (autora foto)

Līdzīgi, VES V2 vizuālā ietekme nav saskatāma Dabas lieguma "Ventas ieleja" Veselības maršrutā, kas stiepjas cauri dabas liegumam "Ventas ieleja", ļauj novērtēt un izbaudīt gan teritorijā atrodamās dabas vērtības, gan kultūrvēsturisko mantojumu. Ventas rumba, viens no populārākajiem tūrisma objektiem Latvijā, Dabas liegumā "Ventas ieleja" atrodas vairāki kultūrvēsturiskie pieminekļi. Pārgājiens uz Veckuldīgas pilskalnu aizraujošs maršruts dabas vērotājiem un neierastu skatu meklētājiem.

Ūdenstūrisms

Venta ir iecienīta Kurzemes upe, kas laivojama ar visu veidu laivām īsākos un garākos maršrutos, t.sk. no Lietuvas, tecējumā plaši līkumi, garie taisnie posmi un daudzviet lēnā straume, tās krastos ir labiekārtotas atpūtas vietas un apmetnes (Venta, 2015). Ventas upes gultne vijās cauri visai VES V2 izpētes teritorijai, atsevišķos posmos robežojoties ar VES V2 Zemes vienībām, kur plānotā paredzēta darbība (skat. 1. att). VES

V2 vizuālā ietekme ir neliela, fragmentāra, apmežotos un lēzenos upes krastos nav saskatāma, vai nedaudz redzama atsevišķos upes meandru posmos un krastos esošajos klajumos ierīkotās apmetnēs.

Abavas upe - *mežonīgais* posms (43 km) ir no Rendas līdz ietekai Ventā (nav apdzīvotu vietu, ir virkne ar apmetnes vietām nakšņošanai), tuvojoties ietekai Ventā, krastos vairāki atsegumi – Zilumu ieži, Galmicu klints, Lējēju un Muižarāju klintis, tālāk līdz Nabas ezeram ielaivojot Ventā, turpinās ceļš pa Ventu (6,8 km) un Nabes kanālu (1,5 km) līdz Lielajam Nabes ezera kempingam "Nabīte" vai pāri ezeram (900 m) uz dienvidu krastu.

VES V2 ietekme nav saskatāma.

Ventas un Abavas ūdenstūrisma maršrutos laivojot no Ventas upes pa Nabas upīti pret straumi līdz Lielajam Nabas ezeram, kas daudziem ūdenstūristiem kļūst par Ventas un Abavas maršrutu galamērķi, jo Ventas straume turpmākajā tecējumā ir lēna un bieži ir pretvējš, ezera krastā ir ērta pieeja Ventspils- Kuldīgas P 108 reģionālajam ceļam. No ezera paveras plaši panorāmas skati, kurus nedaudz vizuāli var ietekmēt VES V2 turbīnu efekts (2., 3., 4., 5. att.).

Užavas upe no Stradžu mājām līdzās V1269 ceļa tiltam, vienveidīga ainava, skaistākais posms no Tērandes līdz Sisei, finišs ir tieši upes ietekā jūrā, labajā krastā ir ērta piebraukšanas vieta un "Latvijas Valsts meži" apmetne, upes krastos 7 apmetnes, lejtecē dabas parks *Natura 2000 (*Užava, 2015). Iespējama maza VES V2 vizuālā ietekme izkāpjot upes krastā, no kura paveras skats A virzienā un 10 un vairāk km attālo VES V2.

Rīvas upe populāra visu sezonu vienas dienas laivojama upe, attīstīta infrastruktūra (kempingi, viesnīcas, krogi, un jūra), viegla piekļuve. Krasti noauguši ar mežu – ozoli, egles, oši, kļavas, lapegles (Rīva, 2015). VES V2 vizuālā ietekme nav konstatēta.

Ir jāsecina, ka saistībā ar intensīva ūdenstūrisma darbību pētāmajā VES V2 teritorijā ir plašs un daudzveidīgs inventāra nomas un mobilitātes piedāvājums: laivu noma "Mučas" (kanoe, piepūšamās laivas, kajaki, piepūšamie plosti, SUP dēļi); laivu noma "Abavas brīvdienas" (kanoe laivas pa upēm un ezeriem)**,** laivu noma "Jūras laivas" (kanoe laivas, jūras kajaki); laivu noma *arlaivu.lv.* Jahtu katamarānu tūrisms Jahtu ostas Užava Ovīši bāku tūrisms maritime tourism eco tourism CBSS Usmas ezers Lejastiezumi - Usmas ezera atpūtas komplekss. Tika realizēts Igaunijas - Latvijas pārrobežu sadarbības programmas 2007 - 2013 projekts "Ūdenstūrisma kā dabas un aktīva tūrisma komponentes attīstība Latvijā un Igaunijā" ietvaros.

Politikas plānošanas dokumenti rekreācijas un tūrisma attīstībai Kuldīgas un Ventspils novados

Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam norāda uz 61) Kultūras mantojuma potenciāla izmantošanu radošā tūrisma attīstīšanai, (248) iespēja veicināt daudzu ekonomikas un jaunrades nozaru attīstību pakalpojumu industrijā – videi draudzīgs tūrisms, atpūta, rekreācija un ārstniecība, veselīgas ēdināšanas pakalpojumi; ražošanā – enerģijas ražošana no AER, (366) dažādot lauku ekonomiku, attīstot lauku tūrismu; (384) jauno‖ ekonomiskās darbības veidu (starptautiskais, tostarp jahtu, tūrisms, alternatīvo atjaunojamo enerģijas resursu ieguve) sabalansēšanu ar vides aizsardzības interesēm; (386) saglabāt izcilās ainavas kā nacionālas un starptautiskas nozīmes bagātību; (390) Tematisko plānojumu izstrāde teritorijām, piekrastes tūrisma infrastruktūru, ainavām, vēja enerģijas vai citu alternatīvo energoresursu (viļņu un termālo resursu) izmantošanu. (418) Ainavas kvalitāte un kultūras tradīcijas ir arī nozīmīgs valsts tūrisma nozares potenciāls (Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija). **Latvijas Nacionālais attīstības plāns** Rīcības virziena uzdevumos norāda [291] vienlaikus nodrošinot bioloģiskās un ainavu daudzveidības aizsardzību un vērtības celšanu, sekmējot ilgtspējīgu tūrisma attīstību (Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2021.-2027. gadam). Latvijas tūrisma mārketinga stratēģija 2021-2027 nosaka, ka prioritārie tūrisma produkti ar augstu pievienoto vērtību ir darījumu, veselības, kultūras un dabas tūrisma produkti izceļot vietējo kultūrvēsturisko mantojumu, nozīmīgu daļu veido "Natura" teritorijas un ūdensmalas (upes, ezeri piekraste (Latvijas tūrisma mārketinga stratēģija 2021-2027).

Kuldīgas novada Ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2022.–2046. gadam norāda nozīmīgāko kultūras mantojumu – Kuldīgas vēsturiskais centrs kā pilsētbūvniecības piemineklis, Suitu katolicisma kultūrtelpa, Suitu kultūrtelpas teritorija – Alsungas un Gudenieku pagasti, arheoloģijas pieminekļi. **Kuldīgas novada tūrisma attīstības teritorijas:** Eurovelo 10 velomaršruts: VES Kuldīga Ventspils, Eiropas garās distances pārgājienu maršruts "Mežtaka", Reģionālais velomaršruts "Mežtaka" ar velo Kurzemē, Suitu "galvaspilsēta" Suitu kultūrtelpa.

Tūrisma pieprasītākās teritorijas: Ēdoles - Zlēku ceļš, Ūdenstūrisma un rekreācijas attīstības teritorija: Užava-Rīva, Venta, Lielais Nabas ezers, Mazais Nabas ezers.

Noteiktas šādas prioritāri īstenojamās kopīgās intereses: Atjaunojamo energoresursu – it īpaši saules un vēja enerģētikas attīstības telpiskā plānošana. Ventas upes baseina vides kvalitātes uzlabošana. Ventas ielejas apsaimniekošana – rekreācija un tūrisms, ainavisko vērtību saglabāšana un izkopšana, Kultūrvides un kultūrvēsturiskā mantojuma, tai skaitā nemateriālā kultūras mantojuma aizsardzība. Suitu kultūrtelpa, dabas vērtību aizsardzība un izmantošana tūrismā (Kuldīgas novada Ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2022.–2046. gadam). **Kuldīgas novada attīstības programma 2022.–2028. gadam** *Stiprās puses*: Daudzveidīgs, unikāls kultūras un dabas mantojums un kultūrvēsturiskas teritorijas (Kuldīgas vecpilsēta, Suitu kultūrtelpa, Ventas ieleja, muižu apbūves teritorijas, īpašās vēsturiskās teritorijas, nemateriālais mantojums, **Iespējas** Kultūras piedāvājuma integrēšana tūrisma attīstībā (Kuldīgas vecpilsēta kā UNESCO atzīta kultūras mantojuma vērtība līdzās suitu kultūrtelpai). Draudi Kultūras, dabas un simbolisko ainavas vērtību noplicināšana, degradēšana nepārdomātas antropogēnās slodzes vai bezatbildīgas uzņēmējdarbības ietekmē. Ir noteiktas trīs horizontālās prioritātes: autentiskās pilsētvides, lauku kultūrainavu un dabas vērtību saglabāšana (Kuldīgas novada attīstības programma 2022.–2028. gadam). **Kuldīgas novada AP 1. pielikums. Ilgtspējīgas enerģētikas un klimata rīcības plāns līdz 2030. gadam** Elektroenerģijas ražošanas veicināšana no atjaunojamiem energoresursiem. Pasākuma galvenais uzdevums ir veicināt Saules paneļu, vēja staciju vai citu risinājumu ieviešanu un īstenošanu Kuldīgas novadā. Galvenie ieguvumi ietekmes uz vidi un klimatu samazinājums plašāks atjaunojamo energoresursu lietojums elektroenerģijas ražošanas diversifikācija un "zaļā" tēla izveide (Kuldīgas novada AP 1. pielikums). **Kuldīgas novada ilgtspējīga tūrisma stratēģija līdz 2028. gadam** uzsver Suitu kultūrtelpas ar Alsungas-Ēdoles pauguraini un Kuldīgas vecpilsētas ar Ventas ielejas daļu nozīmi**,** starptautisko velomaršrutu EuroVelo 10 (iekļaujot arī Alsungu, Ēdoli, Ķimali un Nabas ezeru), EuroVelo 13., Ventas rumbu un ainavisko mūra tiltu, vimbu nārsta migrācija aprīlī Ventā, Adatu fabriku, seno kuršu arheoloģija, muižu arhitektūra, vēsturiskiem notikumiem, Kurzemes hercogistes industriālo mantojumu, Dabas tūristu Ventu, Abavu un Usmas ezeru, ietver laivu nomu, velonomu pakalpojumus, zirgu izjādes, dabas takas un vairākas īpaši aizsargājamām dabas teritorijām un tajās esošos dabas tūrisma objektus. Kuldīga izceļas ar kultūras mantojumu un arī dabas piedāvājumu. kvalitatīviem restorāniem un kafejnīcām, apmeklētāju plūsma veidojas no dažādiem segmentiem: 1) ārvalstu tūristiem; 2) Latvijas vietējiem tūristiem; 3) viendienas ceļotājiem; 4) vietējā patēriņa, kas izmanto savas brīvā laika pavadīšanas iespējas novadā. Vienotais kultūras, dabas un ainavas mantojums ir uzskatāms par novada kapitālu, kas var ilgterminā pozitīvi ietekmēt gan uzņēmējdarbības attīstību, gan vietējo iedzīvotāju dzīves kvalitāti (Kuldīgas novada ilgtspējīga tūrisma stratēģija līdz 2028. gadam).

Ventspils novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2014. - 2030. gadam Kultūrvēsturiskais mantojums. Piemiņas vietas, vēsturiskas ēkas, ciemi, senās apmetnes un vietējās tradīcijas ir nozīmīgi kultūrvēsturiski resursi. Jūrkalnes pagasts ietilpst suitu kultūrtelpā, kura ietilpst UNESCO Nemateriālā kultūras mantojuma sarakstā, kam jānodrošina neatliekama saglabāšana. Pagastā darbojas etnogrāfiskais ansamblis "Maģie suiti". Tūrisms ir viena no būtiskākajām novada uzņēmējdarbības nozarēm. Ilgtspējīgi tiek izmantoti novada dabas un kultūrvēsturiskie resursi, sakārtota tūrisma infrastruktūra. Neskartas dabas oāze – videi draudzīga tūrisma centrs. Kā prioritāri attīstāmi (rekonstruējami) novada prioritāro nozaru – tūrisma attīstībā: V1309 Piltene – Zlēkas; V1350 Ziras – Vēkas; tūrismam un rekreācijai nozīmīgas teritorijas/ainaviski vērtīgas teritorijas. Ventas ieleja, Zlēkas, Piltene, Užavas upe, Jūrkalne un Baltijas jūras krasts, Usmas ezers, Suitu novada teritorija, senpilsēta Piltene. Izmantojot kultūrvēsturiskās un izcilās dabas vērtības un resursus, piejūras mežu teritorijas jāattīsta kā rekreācijas un tūrisma teritorijas ar nelieliem, ainavas mērogam atbilstošiem objektiem un infrastruktūru. Kā ainaviski nozīmīgas teritorijas ar būtisku nozīmi tūrisma un rekreācijas attīstībā noteikta Baltijas jūras piekraste, lielāko novada upju un ezeru - Ventas, Užavas, Rindas, Usmas ezeru teritorijas, kas aptver dažāda veida tūrisma attīstībai piemērotas teritorijas, ko raksturo augsta estētiskā kvalitāte. (Ventspils novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2014. - 2030. gadam).

Ventspils novada attīstības programma 2020.-2026. gadam uzsver kultūrvēsturiskā mantojuma - Jūrkalnes suitu kultūrtelpai un Ziemeļkurzemes lībiešiem. lielo nozīmi novada tūrisma attīstībā**,** ko papildina laivošanas maršruti; velomaršruti - EuroVelo 10 „Apkārt Baltijas jūrai, EuroVelo 13 „Dzelzs priekškars", Ventas upes velomaršruts Ventspils – Piltene – Zlēkas – Ventava – Zūras – Vārve – Ventspils, Apkārt Usmas ezeram, kājāmgājēju maršruts "Jūrtaka"; Tārgales un Vārves pagastos tiek piedāvātas izjādes ar zirgiem; Jūrkalnē atrodas mototrase, kurā tiek rīkotas motokrosa sacensības; Jūrkalnes dabas un atpūtas parka infrastruktūras izveide un pilnveidošana – jeb Vējturu nama izveide, Vārves pagasts SIA "MS AVLO" Pasiekstes vējdzirnavu vēsturiskā tūrisma attīstīšana. Kultūrvēsturiskais mantojums ir nozīmīgs novada resurss. Novadā darbojas vēl

trīs biedrības, kuru vieni no mērķiem ir kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšana –, biedrība "Zlēku attīstības fonds" Zlēku pagastā. Novadā ir trīs novadpētniecības ekspozīcijas, kuru uzturēšanu finansē pašvaldība - Piltenes novadpētniecības ekspozīcija, Zūru novadpētniecības ekspozīcija un Jūrkalnes novadpētniecības ekspozīcija jeb "Vētru muzejs". Nozīmīgas kultūrvērtības:

- Ugāles muiža;
- Zūru muiža (Vārves pagasts);
- Tārgales muiža;
- Vārves muiža;
- Zlēku muiža;
- Sārnates muiža (Užavas pagasts);
- Tērandes muiža (Ziru pagasts);
- Landzes mācītājmuižas klēts (Piltenes pagasts)

(Ventspils novada attīstības programma 2020.-2026. gadam). Suitu kultūrtelpas- Jūrkalnes dabas un atpūtas parka pilnveidošana radīs priekšnoteikumus valsts un starptautiska mēroga etno, folk un garīgās mūzikas, kā arī mākslas notikumiem suitu kultūrtelpā, kā arī nodrošinās vietējo tūrisma (viesu nami, viesnīcas, ēdināšanas uzņēmumi, veikali, degvielas uzpildes stacija, īslaicīgās apmešanās vietas u.c.) apgrozījuma palielināšanos, mazinot tūrisma nozares sezonalitātes riskus un atkarību no laika apstākļiem (Ventspils novada kultūrvēsturisko objektu ilgtermiņa darbības stratēģija 2017.-2025.gadam).

A Alternatīva Tūrisma pieprasītākās teritorijas: Ēdoles - Zlēku ceļš, Užava, Rīva Venta, Lielais Nabas ezers, Mazais.

Kopsavilkums

Analizējot VES V2 radīto ietekmi, ir svarīgi apzināt ekonomisko ieguvumu un zaudējumu apmērus, īpaši tām fiziskām un juridiskām personām, kuru dzīves vietu, tūrisma un rekreācijas uzņēmējdarbību VES V2 var ietekmēt, to uzlabojot vai samazinot. VES V2 turbīnu izvietojuma ietekme ir raksturojama kā maza, atsevišķās vietās vidēja. Ietekme uz svarīgākajām tūrisma pievilcības vērtībām kultūras mantojuma jomā UNESCO Pasaules mantojuma vietu - Kuldīgas vecpilsētu, UNESCO nemateriālā mantojuma sarakstā iekļauto Suitu kultūrtelpu, Jūrkalni, Ēdoli, Pilteni, Paduri un citiem muižu centriem ir maza vai nav saskatāma. Kā izņēmums ar VES V2 vidēju vizuālo ietekmi ir skatu punkti arhitektūras pieminekļu torņos Ēdoles pilī, Kuldīgas vecpilsētā Sv. Katrīnas baznīcas, Sv. Annas baznīcas torņos, Adatas tornī, kā arī Piltenes, Landzes, Zlēku un Alsungas baznīcu torņos.

Viesu māju un rekreācijas aktivitāšu uzņēmējdarbībai radītā VES V2 ietekme raksturojama kā maza vai nav saskatāma, savukārt, VES V2 ietekme uz viesu mājām "Kalnarāji" un "Dižbraķi" ir vidēja. Kā efektīgs risinājums turbīnu redzamības samazināšanai tūrisma un rekreācijas objektu tuvākā apkārtnē ir koku stādījumi šādos ainavu koridoros. Jāpiezīmē, ka izpētes laikā notiek apspriedes ar projekta attīstītāju par iespējamajiem risinājumiem VES V2 ietekmes samazināšanā pazeminot turbīnu augstumu un skaitu.

VES parka vizuālās ietekmes samazināšanai uz tūrismu un rekreāciju, rekomendējams izvēlēties A alternatīvu. A alternatīvas izvēles rezultātā tiek samazināta vizuālā ietekme skatam no Kuldīgas novada Ilgtspējīgas attīstības stratēģijā 2022.–2046. gadam norādītajām tūrisma teritorijām - Lielā Nabas ezera un Mazā Nabas ezera, Ēdoles - Zlēku ceļa un uzņēmumiem – Struņkroga (viesu nams), Pūjalgiem (brīvdienu māja), Kaušiem (lauku sēta), velotūrisma un pārgājienu maršrutiem šajā apkaimē.

Kumulatīvā ietekme

Jāpiezīmē, ka šobrīd daudzviet Latvijas teritorijā tiek projektētas VES, t.sk. VES V2 izpētes teritorijas tiešā tuvumā un tās plašākā apkārtnē - Eko Ziemeļi, Ēdole Rietumi, Ēdole Austrumi, EN 12, EN 11, Ventspils 1 u.c. Šādi plašā teritorijā attīstīti projekti radīs ietekmi uz tūrisma telpas tēlu. Redzamības HR A un B kumulatīvie modeļi uzrāda palielinātu VES ietekmi tūrismam un rekreācijai nozīmīgajā Jūrkalnes apkārtnē un Kuldīgas novada Ilgtspējīgas attīstības stratēģijā 2022.–2046 norādītajām tūrisma teritorijām Rīvas upes apkārtnē.

Avotu un literatūras saraksts

Baltic Wind (2025) BalticWind.EU - Daily News from 8 Countries | Wind Energy | Baltic Sea Region

Big tourism potential in the Baltic Sea: offshore wind farms attract lots of sightseers (2024) Baltic Wind Lithuania, Offshore. Baltic Wind EU Baltic Wind, Author at Baltic Wind

Carr-Harris, A., Lang, C. (2019) Sustainability and Tourism: The effect of the United States' first offshore wind farm on the vacation rental market. *Resource and Energy Economics, Volume 57.*

de Sousa, A. J. G., & Kastenholz, E. (2015). Wind farms and the rural tourism experience – problem or possible productive integration? The views of visitors and residents of a Portuguese village. *Journal of Sustainable Tourism*, *23*(8–9), 1236–1256. https://doi.org/10.1080/09669582.2015.1008499

Dinnie, L., Heslop, S. (The James Hutton Institute) (2015) Comparative Review of Methodologies for Assessing Wind Farms' Impact on Tourism.Scotland's centre of expertise connecting climate change research and policy, 16 p.

Eco-Friendly Travel (2023) Two Captains Energy Eco-Friendly Travel

Ecotourism and wind farms collide in Evros (2025)
https://www.ekathimerini.com/economy/1253843/ecotourism-and-wind-farms-collide-in-evros/

Ecotourism World (2025) Visit A Wind Farm On An Eco Tour - https://ecotourism-world.com/visit-a-wind-farm-to-learn-more-about-wind-power/

EuroVelo (2025) The European cycle route network EuroVelo

Frantal, B., Van Der Horst, D., Kunc, J., Jaňurovį, M. (2017) Landscape Disruption or Just a Lack of Economic Benefits? Exploring Factors Behind the Negative Perceptions of Wind Turbines. *Tįjökológiai Lapok 15 (2):* 139-147.

Frantál, B., Urbánková, R. (2017). Energy tourism: An emerging field of study. Current Issues in Tourism, 20(13), 1395–1412. https://doi.org/10.1080/13683500.2014.987734

Glasson, J., Welch, K., Durning, B. (2022) The Impacts of Offshore Wind Farms (OWFs) on Local Tourism and Recreation --Evolving Lessons from Practice Keywords Offshore Wind Farms; impacts on local tourism and recreation. *Journal of Energy and Power Technology, November*

Glenvernoch Wind Farm Tourism Impact Assessment (2024) Biggar Economics, 37 p.

Guidance for Wind Energy Projects in a World Heritage Context (2025) UNECO World Heritage Centre - Guidance for Wind Energy Projects in a World Heritage Context)

Hamza, N., Borg, R. P., Camilleri, L., Baniotopoulos, C. (2022) Experts versus the Public: Perceptions of Siting Wind Turbines and Performance Concerns. Energies, 15(20). https://doi.org/10.3390/en15207743

Igaunijas - Latvijas pārrobežu sadarbības programmas 2007 - 2013 projekts "Ūdenstūrisma kā dabas un aktīva tūrisma komponentes attīstība Latvijā un Igaunijā"

Jēkaba ceļš (2025) Lauku ceļotājs Jēkaba ceļš

Jēkaba ceļš (2018) Latvijas valstiskuma veidošanās ceļi. Latvijai 100. Lauku ceļotājs -JEKABA_CELS_lv.pdf

Jūrtaka (2023) Piekrastes gājēju ceļš Jūrtaka

Kuldīga : Arhitektūra un pilsētbūvniecība Kuldīga : Architecture and Urbanism (2013) J.Krastiņa apkopojums un vispārējā redakcija. Kuldīga, Kuldīgas novada pašvaldība, 533 lpp.

Kuldīgas novada Ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2022.–2046. gadam (2022) Kuldīgas novada dome.

Kuldīgas novada attīstības programma 2022.–2028. gadam. Stratēģiskā daļa. (2022) Kuldīgas novada dome

Kuldīgas novada AP 1.pielikums. Ilgtspējīgas enerģētikas un klimata rīcības plānslīdz 2030. gadam. Kuldīgas novada dome.

Kuldīgas novada ilgtspējīga tūrisma stratēģija līdz 2028. gadam

Kurzeme Tūrisma karte (2023) Kurzemes tūrisma asociācija. Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra.

Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030. gadam. Latvijas Republikas Saeima.

Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2021.-2027. gadam (2020) Pārresoru koordinācijas centrs Rīga

Latvijas tūrisma mārketinga stratēģija 2021-2027 Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra, Tūrisma departaments

Latvijas Valsts ceļi, 2025

Latvijas Velo maršrutu karte Kurzeme Kurzeme Archives - Latvijas Velo Maršrutu Karte

Latvijas Velo Maršrutu karte (2023) Vidzemes Tūrisma asociācija kā vadošais partneris Lauku atbalsta dienesta atbalstītajā projektā „Latvijas marķēto velo maršrutu un Zaļo ceļu karte"

Leitis, E. (2014) Ecotourism in Latvia: The Promotion of a Sustainable Tourism Industry. *In:* GreenEconomics. Policy and Practice in Eastern Europe. Eds. M. Kennet, Dz. Atstaja, O. Grabauskaite. Oxford, The Green Economics Institute Publishing House, p. 203 – 231.

Leitis, E. (2011) Tourism Policy and Management for the Conservation of Biodiversity in the Engure Lake Catchment Area. Proceedings of the Latvian Academy of Sciences, Section B,5/6, 198–205.

Leitis, E. (2011) The Role of Ecotourism in the Reduction of Anthropogenic Load on Natura 2000 Territories Throughout Latvia. Scientific Journal of Riga Technical University. Environmental and Climate Technologies. Riga Technical University, (Vol.7), 79 – 86.

Leitis, E. (2011) Trends in the development of ecotourism in Latvia. Journal of Environmental Management and Tourism. Association for Sustainable Education, Research and Science, Volume II 2 (4), 245 – 253.

Leitis, Ē. (2012) Ekotūrisms Latvijā: problēmas un risinājumi ilgtspējīgas tūrisma nozares pilnveidošanā. Latvijas Universitātes apgāds, 231 lpp.
Liburd, J., Dragin-Jensen, C., Hjalager, A.M. (2024). *Tourism and Turbines: An exploratory literature review of the relations between tourism and wind turbines.* Kolding: University of Southern Denmark. Center for Tourism, Innovation and Culture. ISBN 978-87-85268-67-9 CC BY NC.
Mežtaka (2022) Baltic Forest Hiking Mežtaka - Maršruta informācija
Molnarova, K., Sklenicka, P., Stiborek, J., Svobodova, K., Salek, M., Brabec, E. (2012) Visual preferences for wind turbines: Location, numbers and respondent characteristics. *Applied Energy 92,* 269–278 p.
Physical Footprint comparison (2020) Greens for Nuclear Energy Physical Footprint comparison | Greens for nuclear energy
Prince, S., Chekalina, T., Peters, A. (2024) Wind power infrastructure and perceived value of tourism experience in nature areas. Holistic perspective and assessment tools. The Swedish Environmental Protection Agency, 110 p. - www.naturvardsverket.se/publikationer
Prince, S., Ioannides, D., Peters, A., Chekalina, T. (2023). Tourists' perceptions of wind turbines: conceptualizations of rural space in sustainability transitions. *Tourism Geographies*, *26*(2), 292–310. https://doi.org/10.1080/14616688.2023.2274834
Rīva (2015) Ūdenstūrisma karte Riva.pdf
Starptautiskās konkurētspējas veicināšana (tūrisms) (2015) Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra - Starptautiskās konkurētspējas veicināšana (tūrisms) | Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra
Teritoriju apraksti *(Natura 2000)* (2025) Dabas aizsardzības pārvalde Sākumlapa | Dabas aizsardzības pārvalde
Tūrisma produktu attīstības programma (2025) Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra -Tūrisma produktu attīstības programma | Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra
Tūrisma likums. Latvijas Republikas Saeima
Tverijonaite, E., Sæþórsdóttir, A. D., Olafsdottir, R., Hall, C. M. (2022) How close is too close? Mapping the impact area of renewable energy infrastructure on tourism. Energy Research & Social Science, 90, 102574. https://doi.org/10.1016/j.erss.2022.102574
Unique Cycling Event Coming in May! (2025) Baltic Wind EVENT, OFFSHORE, ONSHORE, POLAND
Užava (2015) Ūdenstūrisma karte Uzava_LV_EE.pdf
Venta (2015) Ūdenstūrisma karte Venta_LV_EE_int.pdf
Ventspils novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2014. - 2030. gadam. Ventspils novada pašvaldība un SIA „Reģionālie projekti".
Ventspils novada attīstības programma 2020.-2026. gadam (2019) Ventspils novada dome
Ventspils novada kultūrvēsturisko objektu ilgtermiņa darbības stratēģija 2017.-2025.gadam
Visit a Wind Farm to Learn More about Wind Power (2022) Ecotourism- World. Visit a Wind Farm to Learn More about Wind Power - Ecotourism World
Why do so many people in France hate wind farms? (2018) The Local France - https://www.thelocal.fr/20180807/why-do-some-people-in-france-hate-wind-farms-so-much#google_vignette
Wind Farms & Tourism Trends in Scotland: Evidence from 44 Wind Farms (2021) Biggar Economics, 29 p.
Windrock Park (2025) Guide to Windrock https://windrockpark.com/guide-to-windrock/
Zariņa, A., Vinogradovs, I., Vološina, M. (2020) Ventspils novada ainavas un to vērtības. Baltijas Vides forums, 70 lpp.